

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1883. Första Kammaren. N:o 49.

Onsdagen den 30 Maj.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollet för den 23 i denna månad.

Anmälades och bordlades Stats-Utskottets utlåtande N:o 13 b, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående pensionering af enkor och barn efter befäl och underbefäl m. fl. vid hären.

Föredrogs och bifölls Sammansatta Stats-, Banko- och Lag-Utskottets under gårdagen bordlagda memorial N:o 3, angående arfvode åt sekreteraren hos Utskottet.

Föredrogs, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran Bevillnings-Utskottets sistlidne dag bordlagda memorial N:o 12, i anledning af återremiss af vissa delar af Utskottets betänkande N:o 7 angående allmänna bevillningen.

Föredrogs å nyo Bevillnings-Utskottets den 25 och 26 i denna månad bordlagda betänkande N:o 11, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 41) angående med Spanien afslutade handels- och sjöfartstraktater. *Handels- och sjöfartstraktater med Spanien.*

Herr Reutersvärd: Då jag låtit anteckna mig såsom reservant utan att motivera min särskilda mening, skall jag bedja att i största korthet få yttra några ord, som angifva densamma.

Skälet, hvarför jag icke afgifvit någon skriftlig reservation, är det, att denna fråga afgjordes en morgon under de dagar, då den stora härordningsfrågan förelåg och man var angelägen att få denna

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

traktatsfråga bragt inför Riksdagen så skyndsamt som möjligt, hvadan ingen tid medgafs till uppsättande af någon skriftlig reservation i nu förevarande fråga.

Emellertid torde min åsigt i dessa frågor vara temligen känd från fordna tider och går derpå ut, att jag anser det icke för landet vara lyckligt att ingå särskilda traktatsaftal med andra makter, emedan det visat sig, att vi dervid alltid fått draga kortaste strået; och det är ock naturligt med den tullpolitik vi följa här i landet, der man dels har ytterst låg tull på en del artiklar och dels är en mängd sådana alldeles fri från tull. Detta förhållande tages icke i betraktande af dem, med hvilka vi underhandla, utan måste vi, för att vinna något, än ytterligare reducera våra redan förut låga tullsats. — Då det emellertid så nyligen som sista året ingicks en handelstraktat med Frankrike, måste man då för att vinna detta mål göra högst väsentliga eftergifter i vårt tullsystem, och man förespeglade, bland annat, den fördelen, att genom antagandet af en nämnda traktat på 10 år vi skulle vinna stabilitet i vår tulltaxa; men huru förhåller det sig med denna stabilitet, då man året derefter får en ny traktat, som har till ändamål att i viss mån äfven ändra tulltaxan?

Vid uppgörandet af den franska handelstraktaten var ett af skälen, som mest talade mot densamma, att Riksdagen skulle frånträda den princip. som den en gång antagit, eller att i främsta rummet beskatta öfverflöds- och lyxartiklar, i synnerhet som dessa förbrukades af den förmögna delen af nationen, och en högre beskattning af desamma därför icke kunde anses obillig.

Nu förhåller det sig så med den spanska handelstraktaten, att det är å dessa öfverflödsartiklar, som nedsättning i tullen ifrågakommer; den gäller nemligen i främsta rummet vin, vindrufvor, russin, apelsiner och citroner, eller sådana artiklar, som förbrukas af de mera förmögna. Det torde därför, från den synpunkt jag ser frågan, icke vara rätt lämpligt att i dylika fall göra några vidare eftergifter.

Dessutom har Herr Chefen för Finansdepartementet visat att, sedt från rent finansiell synpunkt, traktatens antagande skulle komma att för svenska statsverket medföra en minskad tullinkomst af 320,000 kronor.

Vill man — såsom jag anser att Bevillnings-Utskottet sjelf bör göra, se i detta Utskott icke något politiskt sådant, utan fast mera har till uppgift tillse att statens debet och kredit gå i hop, så har jag icke tagit någon hänsyn till den politiska sidan af saken — betrakta den samma ur ekonomisk synpunkt, då är det alldeles uppenbart, att, utom de fördelar, som på indirekt väg kunna vinnas, svenska statsverket gör en förlust genom minskning i tullinkomster; och då är frågan den: äro de förespeglingar, om mer indirekta fördelar, som genom traktaten kunna vinnas, af den betydelse, att man bör afsäga sig en sådan statsinkomst?

Utskottets majoritet bestod, i förbigående sagdt, af en röst mer än minoriteten, hvilket förhållande icke ens, såsom jag tror, skulle hafva egt rum, om Utskottets två ordinarie ledamöter, hvilka

nu voro förhindrade, deltagit i frågans afgörande i stället för de två suppleanter, hvilka voro inkallade — och denna majoritet, hvilken dikterade beslutet och således äfven motiven, har framhållit, och det ganska bjert, att fördelarne från svensk sida äro så öfvervägande, att man icke behöfver taga hänsyn till något annat än dessa förhållanden för att finna, att dessa fördelar skulle för oss vara ofantligt stora. De artiklar, som häraf skulle hafva fördel, sägas i främsta rummet vara trävarurörelsens alster. Det förhåller sig nemligen så, att i den traktat, som hittills gällt med Spanien, är tullen på trävaror billigare än hvad vi skulle få genom nu föreslagna traktat. Skälet dertill är det, att Spanien har på den generella tulltariffen betydligt höjt tullsatserna för att genom traktater kunna betinga sig stora fördelar. Så till exempel är tullen i Spanien på trävaror 2 pesetas för hvarje kubikmeter, då den deremot efter traktaten skulle blifva 2,08 pesetas?

Den andra varuartikeln, med afseende å hvilken traktaten skulle vara fördelaktig, är jern och stål; men det har visat sig, att hela den export, som från Sverige egt rum till Spanien, belöpt sig till 14 å 15 tusen centner — ett belopp, så obetydligt, att det knappast förtjenar omnämnas.

Man säger visserligen, att nedsättningen i tullen för så kallade smältstycken från 8,65 pesetas per 100 kilogram till 3,50 pesetas skulle för Sveriges jernexport blifva så lönande, men min öfvertygelse är, att, då Spanien sjelf är ett jernproducerande land med malmtillgångar af utmärkt beskaffenhet, vi aldrig skola kunna betinga oss någon marknad derstädes för vårt jern, synnerligast om det skall vara belagdt med tull, vare sig högre eller lägre.

Hvad beträffar andra artiklar, som i betänkandet äro omnämnda, såsom åkerbruksredskap och motorer, så förhåller det sig så, att den tullindring, vi i det afseendet skulle vinna, vore i ena fallet, för åkerbruksredskapen, 1½ öre per centner och i det andra fallet, för motorer, 3 öre per centner. Men man ser lätt, hvilken obetydlig roll detta spelar. Om ett dylikt redskap, t. ex. en plog, väger högst 1 centner, är det 1½ öres eftergift per styck, som vi skulle vinna.

Således blir resultatet, att alla de artiklar, der vi kunde få någon reel vinst för våra eftergifter, just de spela icke den ringaste roll.

Allt är bygd på förhoppningen om att stora bolag skola bildas för att åstadkomma en lifvigare handelsförbindelse emellan Spanien och Sverige. Jag tviflar på framgången häraf, men det är ju möjligt, att det kan blifva en mycket lysande affär för Sverige; men detta hör dock till de *indirekta* fördelarne, som icke kunna på förhand bestämmas. Men hvad som nu kan bestämmas, det är, att vi för ögonblicket göra en absolut förlust af emellan 3 och 4 hundra tusen kronor i våra årliga statsinkomster.

Härom vore väl intet att säga; men det förefaller dock besynnerligt, att, t. ex. när fråga är om 100,000 kronor för att skaffa kanoner till våra fästningar eller om anslag för att utveckla oss i andlig eller materiel rigtning, det är nästan omöjligt att kunna

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forst.)*

få medel dertill beviljade, under det att vi i en traktat äro färdiga att med ett enda penndrag bortskänka summor af ganska anseelig storlek. Det är sådant, jag icke kan acceptera; och det är af den anledningen som jag, huru obehagligt det än är, måste för min del yrka afslag på den i nu föreliggande betänkande gjorda hemställan.

Herr Dahl: Efter mycket lång väntan, som låtit ana större betänkligheter och svårigheter än man från början kanske väntat, framlades denna traktat för svenska Riksdagen.

Af de statsrådsprotokoll, som finnas den kongl. propositionen bifogade, ådagaläggdes ganska tydligt hvilken diplomatisk finess och skicklighet vid sådana tillfällen måste utvecklas för att bringa till stånd *något* resultat af ett köpsläende, som i öfrigt lifligt erinrar, genom sina många skiftande anbud och flerfaldiga nedprutningar, om allehanda transaktioner inom det lägre borgerliga livets sfer, dem vi alla ofta hafva tillfälle att bevitna.

Om jag, efter sorgfälligaste bepröfvande, för min del icke kan finna det vara med vårt lands bästa förenligt att antaga förevarande traktat, erkänner jag likväl villigt, att det lyckligtvis nu icke ställes i fråga att emot några mera betydande grenar af den svenska industrien rigta så hårda slag, som förut genom den franska handels-traktaten träffat många viktiga svenska näringsgrenar.

Innan jag öfvergår att närmare skärskåda den spanska handels-traktat, hvarom nu är fråga, torde det vara nödvändigt att i kort-het något beröra våra öfriga handelstraktater. — Jag har, för min del, aldrig haft något att invända mot afslutandet af så beskaffade handelsfördrag, som, stödjande sig på den lika kloka som humana grundsatsen af önskvärd ömsesidig likställighet, endast förbinda de kontraherande staterna att för främjande af gemensamma kommersiella fördelar tillställa hvarandras undersåtar lika rättigheter emot utgörande af samma skyldigheter. Sådana traktater har Sverige afslutat ganska många, både före och efter den år 1865 med Frankrike ingångna handelstraktaten. Jag vill t. ex. erinra om våra handelsfördrag, med England af år 1826, med Preussen af år 1827, med Nordamerikas förenta stater af år 1827, med Ryssland af år 1838, med Nederländerna af år 1847, med Grekland af år 1852, med Italien af år 1862, med Spanien 1871, med Österrike-Ungern af år 1873 och med Italien å nyo af år 1875, för att icke nämna de traktater, som ingåtts med Lybeck, Hamburg, Bremen, Venezuela och till och med det aflägsna Kina, ehuru denna senare var ingången före år 1865; och alla dessa handelsfördrag hafva icke varit bundna vid några tariffbestämmelser, om jag undantager det med Ryssland ingångna, der det i fråga om vår samfärdsel med Finland stadgades några ömsesidiga tullreduktioner för 12 å 14 artiklar.

Huru många af dessa fördrag sedermera genom förnyelser hållits vid gällande kraft, är nu likgiltigt att omorda, då jag endast haft för afsigt att härmed för Kammaren framhålla det faktum, att vi alldeles icke behöft att af nämnda "høga kontrahenter" köpa

några verkliga eller inbillade fördelar för handeln och sjöfarten genom den alltid känbara uppoffringen af vår egen handelspolitiska sjelfständighet, utan fått af dem alla oss tillförsäkrade de bästa vilkor i kommersielt hänseende endast emot löftet om reciprocitet.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Det var först handelsfördraget med Frankrike af den 14 Februari 1865, som för en tid af 12 år nära nog fastläste hela vår tulltariff och derigenom för samma tidsföljd beröfvade landets representation den dyrbara sjelfbeskattningsrätten på ett område, så viktigt dock, att vi derifrån måste påräkna mer än en tredjedel af samtliga våra statsinkomster. För den, som i likhet med mig tagit närmare kännedom om våra öfriga traktater, måste det således stå alldeles klart, att den med Frankrike afslutade traktaten hade vid sidan af det med dylika aftal egentligen åsyftade ändamålet till hufvudsaklig uppgift att äfven främja ett annat syfte. Man reflekterade dess värre på den tiden icke tillräckligt här i landet öfver det onödiga, orimliga, jag kan gerna säga det oberoättigade förfarandet att binda våra egna händer i fråga om tullbeskattningen på hundradetals varuarter och arbetsalster, som dock aldrig tillföras oss från Frankrike; och det undgick således de flestes uppmärksamhet, att det egentligen var den från ett visst håll så högt beprisade frihandeln, som med och genom denna traktat skulle här i landet för en längre följd af år göras oafsättlig, huru hårdt och tryckande än dess regemente måtte komma att af stora samhällsklasser kännas och af dem öfverklagas.

Huru det sedan dock lyckades att förra året genomdrifva ett förnyande af denna traktat på vilkor, som voro ännu mer hotande än förut för ett par betydande industrigrenar i vårt eget land, anser jag icke nu vara mödan värdt att vidröra.

Den med Spanien den 28 Februari 1871 afslutade traktaten var lika litet som våra öfriga bunden vid några tariffbestämmelser, utan fotad blott på reciprocitetsgrundsatsen; men huru förändrad till gestalten framträder icke denna traktat nu, då den erbjudes oss till förnyande!

Det har alltid förekommit mig underligt, att icke just de män, som här i landet vilja gå och gälla för frihandlare, varit i främsta rummet angelägna att få hela tulltraktatsystemet utdömdt. Ty om det är deras mening att en gång lyckas komma derhän, att alla besvärande tullskrankor mellan nationerna skola falla, det mellanfolkliga varuutbytet varda fritt och obehindradt, så kan efter mitt förmenande ingenting härför vara mer hinderligt, än att nationernas uppfattning af tullnedsättningarnas systemål alldeles förvrides, då det vid hvarje tulltraktats afslutande måste varda allom uppenbart, att den stat befinner sig i den lyckligaste positionen, som förstått att åt sig behålla så många och så höga tullsatser som möjligt, för att i dem disponera betalningsmedlen — och dertill de enda i sådana fall användbara betalningsmedlen — för att från andra stater tillköpa sig viktiga och högst önskvärda kommersiella eftergifter.

Så framt en stat skall gång efter annan, genom flere eller färre tullreduktioner, på detta sätt från andra stater tillköpa sig en

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

någorlunda draglig ställning för sin handel och sin sjöfart, så skall omsider inträffa, att icke något mera finnes att gifva i betalning, och då torde sannerligen ingen annan utväg återstå än att antingen gå öfver till det rena frihandelssystemet — ehuru jag för min del ej känner något kulturfolk, som ur statsfinansiell synpunkt skulle kunna våga ett sådant saltomortale — eller ock draga ett bredt streck öfver alla tidigare medgifvanden och stadga höga införseltullar å alla varor, för att såmedelst skapa en utgångspunkt för öppnande af nya underhandlingar om mera gynsamma handels-traktater.

Det kan icke hafva undfallit Kammarens uppmärksamhet, att just på det sättet i senaste tid förfarits, på radikalaste sätt och och med största framgång i Tyskland, men delvis äfven i Frankrike, Ryssland, Österrike, Italien, Schweiz och nu senast jemväl i Turkiet, som uppsagt alla sina handelstraktater för att kunna reformera sin tullagstiftning uti en ur statsfinansiell synpunkt för sig själf förmånligare riktning. Att äfven Spanien icke är främmande för sträfvanden af samma art, det bevisas just genom den transaktion, som gifvit anledning till nu förevarande förhandlingar.

Det åligger nu en ledamot af svenska Riksdagen att taga i ompröfvande de villkor, som erbjudits för förnyandet af samma traktat som förut, enligt hvad jag nämnt, varit fotad uteslutande på den vackra grundsatsen om reciprocitet. Om jag då gör mig reda för de uppoffringar, som dels genom betydliga nedsättningar i flere tullsatser och dels genom betänkliga olägenheter i öfrigt från spansk sida nu af oss fordras, och om jag härmed sammanställer de mycket obetydliga förmåner, som Sverige skulle genom traktaten erhålla, så nödgas jag, ehuru vår regering accepterat dessa senare såsom equivalent vederlag, likväl påstå, att denna traktat skulle blifva den dyraste, som Sverige någonsin hittills tillköpt sig.

Man har nu visserligen officiellt velat göra troligt, att den årliga eventuella minskningen i inkomster genom nedsättandet af tullsatserna borde stanna vid en summa af 320,000 kronor, och jag kan icke, i saknad af specialuppgifter beträffande de införda vinernas alkoholstyrka, med någon bestämdhet motsätta mig riktigheten af en sådan beräkning; men när jag funnit endast minskningen i tullen för apelsiner, citroner, vindrufvor, russin och kork uppgå till 159,204 kronor, då jag till grund för mina beräkningar lägger medelbeloppet af importen under femårsperioden 1877—1881, så vill det synas mig, som om minskningen i vintullen måste uppgå till vida högre belopp än återstående 160,000 kronor.

Vi införde nemligen under nyssnämnda period i medeltal årligen 2,350,438 kilogram vin af till och med 21 procent alkoholstyrka på fat och derjemte 619,782 liter vin på andra kärl, och Kammarern behagade erinra sig, att förra årets Riksdag faststälde för vin intill 15 procent alkoholhalt en tull af 16 $\frac{1}{2}$ öre per liter, samt för vin af mer än 15 till och med 25 procent alkoholhalt en tull af 30 öre per kilogram på fat och på andra kärl af 65 öre per liter.

Det är visserligen sant, att jag icke kan bestämt angifva, huru stor del af den hit införda vinvquantiteten visat lägre än 21 procent alkoholhalt, men rörande de spanska vinerna yttrade Hans Excellens Utrikesministern vid behandlingen i Andra Kam-maren af den franska handelstraktaten den 4 Maj 1882, att alla spanska viner för det mesta hålla mindre än 21 procent alkoholstyrka, och Hans Excellens tillade: jag vågar nästan säga, att alla hålla mer än 15 procent.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Nå väl! Af spanska viner infördes hit endast år 1881 en kvantitet af 617,000 kilogram på fat och derjemte 1,800 liter på buteljer, och att döma af det året åtminstone, borde minskningen i tullinkomst endast för de spanska vinerna kunna uppskattas till bortåt 100,000 kronor, så att följaktligen för hela den öfriga årliga medelkvantiteten af mer än $1\frac{1}{2}$ million kilogram på fat och mer än 600,000 liter på andra kärl, förlusten genom minskad tullinkomst allenast vore att beräkna till 60 å 70 tusen kronor, oakadt förra Riksdagens för vin af mer än 15 procent alkoholstyrka stad-gade tullsats af 30 öre per kilogram på fat nu skulle reduceras till 15 öre per kilogram, och tullsatsen af 65 öre per liter på andra kärl skulle nedsättas till 15 öre.

Det kan ju vara möjligt, men det förefaller mig högst osanno- likt, att vid sådant förhållande den totala årliga förlusten i tull-inkomster skulle kunna komma att stanna vid ett så litet belopp som 320,000 kronor.

Men jag anser i allt fall, att denna omständighet är af jem-förelsevis mindre betydelse. Jag har emot traktatens antagande vida större betänkligheter, till hvilkas utredande jag nu vill öfvergå.

Förra året yttrades under diskussionen om franska handels-traktatens förnyande, att största fördelen dermed skulle ligga deri, att en högst önskvärd stabilitet bereddes åt vår handel.

Men hvad kunde denna stabilitet vara värd, när vi nu, innan ett år hunnit förflyta, finna från vår regering framlagdt förslag till mycket viktiga förändringar i vissa tullsatser. Dessa förän-dringar, som på samma gång innebära högst betydande tullned-sättningar, vinna så mycket mer i betydelse, om Kammaren er-inrar sig, att Medkammaren med en öfverväldigande majoritet af 130 röster mot 35 beslöt att åsätta vin af öfver 15 procent alko-holhalt en tull af 45 öre per liter, och det var först vid gemen-sam votering, som det med 161 röster mot 152 — således endast med 9 rösters öfvervigt — beslöts att låta stanna vid den tullsats af 30 öre, som nu föreslås att varda reducerad till 15 öre.

Om nu dessa föreslagna tullreduktioner skulle komma till stånd och genast träda i verkställighet, så är det alldeles klart, att mycket stora förluster komme att drabba sådana importörer, hvilka trott sig i utöfningen af sin affärsverksamhet kunna lita på sta-biliteten af förra Riksdagens beslut, och detta så mycket mera, som nämnda beslut var i fullständigaste öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts eget, till det årets Riksdag afgifna förslag.

Nu kan man vidare tänka sig att, om vi godkänna denna traktat med Spanien, snart nog kan från en annan stat, exempel-

Handels- och sjöfartstraktater med Spanien.
(Forts.)

vis Tyskland eller Ryssland, anbud göras oss att ingå en traktat, visserligen med erbjudande af några mindre fördelar för oss, men med mycket stora fordringar att få sänkta tullar på sådana artiklar, för hvilka önskas en vidgad marknad hos oss. Huru skulle vår regering kunna afböja ett sådant traktatsanbud? Hade vi blott den franska traktaten, ginge sådant väl an, men om vi nu äfven antaga den spanska, blir det svårare att neka, ty både regering och representation hafva visat sin benägenhet för tarifftraktaters fortsatta afslutande, och vi komma på det sättet gång efter annan att allt mera binda våra händer med afseende på den viktiga tullbeskattningen. Ett bestämdt afslag skulle kunna mot oss framkalla ett tullkrig, med för oss mycket vidt utseende följder i fråga om viktiga exportintressen. Tysklands senaste hotelse mot Spanien att med 50 procent höja införseltullen för spanska alster, så framt icke vissa eftergifter af Spanien beviljades, torde vittna om hvad som *kan* hända äfven oss i en framtid. Hvad som hos oss gör hvarje tullnedsättning så betänkelig, det är just den omständigheten, att vi icke hafva några differentialtullar, utan måste åt alla stater bevilja samma fördelar, som vi på traktatsenlig väg kunna förmås att tillstodja *en* enda af dem. Jag skall med ett par exempel visa, huru vår statskassa härför måste blifva lidande. Vi införde från Spanien 1881 17,300 kilogram apelsiner och citroner och äfven med en tullnedsättning från 25 till 10 öre per kilogram, det vill säga med 60 procent, skulle likväl med hänsyn till nyss nämnda kvantitet förlusten i tull ej kunna kallas betydande. Men vår samfälda införsel af dessa frukter uppgick nämnda år till 400,000 kilogram, och derigenom måste ju frågan få en helt annan betydelse.

Samma är förhållandet med vin. Vår införsel af vin på fat från Spanien uppgår icke till mer än $\frac{1}{4}$ af vår samfälda införsel af denna vara, och af vin på andra kärl (buteljer) utgör i medeltal införseln omkring 620,000 liter årligen, men Spanien har deri deltagit med den obetydliga kvantiteten af 1,800 liter. Dessa omständigheter måste väl vara värda att taga i allvarsamt betraktande.

Det är ju åt *andra* stater, och bland dem sådana, som fortfarande behålla orimligt höga tullar å våra viktigaste exportartiklar, som vi genom sådana traktater som denna bereda gång efter annan högst betydliga eftergifter utan ringaste vederlag — på vår egen statskassas bekostnad.

Dertill kommer nu att Riksdagen vid flerfaldiga tillfällen tydligt gifvit till känna såsom *sin* mening, att öfverflödsartiklar, hvar till väl *vin* ostridigt får räknas, böra högre tullbeskattas, på det ej ur statsinkomstens synpunkt hinder må möta att sänka tullen å sådana varor, som ingå i den stora allmänhetens förbrukning. I sådant afseende tillåter jag mig omnämna, huru som i fråga om *lysolvor* jag alltid kämpat för tullens nedsättning från 5 till 2 öre, och det glädde mig mycket att Riksdagens beslut utföll på sådant sätt. Jag kan således icke finna annat än att Spaniens långt drifna fordringar på nedsättning i vintullen äro oförenliga med

de grunder, som Riksdagen senast stadgat för ordnande af vår-*Handels- och*
tullagstiftning.*sjöfartstrak-*

Jag ber till sist att få fästa Kammarens allvarliga uppmärksamhet på en annan omständighet, som ensam för sig borde vara tillräcklig att hindra traktatens antagande. En så låg tull, som här ifrågasättes, för vin af ända till 20 procent alkoholhalt, måste utöfva ett stort inflytande på ett produktionsområde, från hvilket vårt land ännu ty värr måste påräkna en högst betydande del af statsinkomsterna. Som bekant utgör införseltullen för bränvin af 50 procent 60 öre, enär tillverkningskatten utgår med 40 öre per liter och den lagstadgade surtaxen skall utgöra 50 procent af detta belopp eller 20 öre per liter. Det inses lätt, att tillverkningskatten således kan beräknas utgöra $\frac{4}{5}$ öre per alkoholprocent, men om nu 20-procentiga bränvinsblandningar få införas med tull af endast $\frac{3}{4}$ öre per alkoholprocent, så är det ju alldeles klart, att icke en gång tillverkningsavgiften, för den alkoholkvantitet, som sålunda i landet torde komma att införas, skulle till statskassan inflyta, enär införseltullen med $1\frac{1}{20}$ öre per alkoholprocent skulle understiga tillverkningsavgiften, och importören följaktligen bekomma en införselpremie af jemnt 1 öre per liter för 20-procentiga bränvinsblandningar. Detta är tydligen ett mycket beaktansvärdt missförhållande. Nu skulle ju kunna mot mig invändas, att, i händelse följderna af detta anmärkta missförhållande komme att visa sig allt för besvärande, ett stadgande af lämplig konsumtionsskatt för dessa spritstarka sammanblandade viner torde vara i stånd att reglera sådant, men jag får då hänvisa till traktatens 5:te artikel, som i sitt andra moment innehåller ett stadgande, så lydande: "Spanska viner kunna icke till förmån för staten eller kommunerna beläggas med någon konsumtionsskatt eller annan afgift utöfver dessa, som finnas bestämda i tarifferna B och C, respektive sjöfarts- och hamnafgifter härifrån likväl undantagna". Detta synes mig vittna om så mycken klokhet och sådant förutseende från spansk sida, att det nästan förefaller att hafva tillkommit genom inspiration. Dessa omständigheter äro så mycket mera förtjenta att påaktas, som det ju i statsverkspropositionen innevarande riksdag ifrågasatts från vår regerings sida att under kommande 10 år höja tillverkningsavgiften för bränvin från den nu gällande avgiften af 40 öre per liter till 50 öre per liter. Det är alldeles klart, att i samma mån tillverkningsavgiften ökas, måste äfven tullen höjas; men om vi nu traktatsenligt förbunde oss att icke lägga högre afgifter på de spritstarka vinerna än de i tulltarifferna bestämda, så blefve ju införselpremien med hvarje år större för importören af dessa i högsta grad misstänkliga spritblandningar, hvilka utan tvifvel i större mängd skulle oss tillföras från Tyskland och åtskilliga andra håll än från Spanien.

Hvad bjudes oss nu från Spaniens sida såsom vederlag för våra uppoffringar af flera slag? Jag nödgas säga, att jag förgäfvades forskat både i den Kongl. propositionen och i Bevillnings-Utskottets utlåtande efter några faktiska uppgifter beträffande de fördelar, som skulla beredas oss genom denna traktat. Mycket

tater med
Spanien.
(Forts.)

Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)

högt flygande förhoppningar uttalas visserligen, men jag för min del tviflar på deras realiserande, då sådant beror på så många andra förhållanden utom de obetydliga tullnedsättningarna, och jag tror icke, att någon af regeringens ledamöter eller bland Utskottets pluralitet vill ikläda sig *proprie-borgen* för dessa förhoppningars uppfyllande. Hvad tullen på jern angår, så ansluter jag mig till statsrådet och chefens för Finansdepartementet mening, att äfven efter traktatens antagande jerntullarna i Spanien förblifva så höga, att de nästan kunna sägas vara prohibitiva, och följaktligen torde icke kunna väntas någon synnerlig export af våra mera värdefulla jernstillverkningar. Smältstycken komma vi lika litet nu som förut att utföra, och det är då icke af någon betydelse att tullen derå är låg. Jag skulle visserligen kunna säga mina skäl äfven ur teknisk synpunkt för detta antagande, men vill dermed icke falla besvärlig. Jag för min del har alla skäl att emellertid icke hoppas på utförelse härifrån af smältstycken till Spanien. Hvad trävaror beträffar, har man visserligen något nedsatt tullen å *arbetade* sådana, men ingen skall kunna öfvertyga mig, att vi genom en så liten nedsättning skola kunna i Spanien vinna någon vidgad marknad; ty dertill behöfdes att vi kunde slippa konkurrens derstädes. Men om det också är en sanning, att Spanien i denna stund icke har någon traktat afslutad med Ryssland, Tyskland eller andra land, hindrar detta icke, att sådana traktater kunna när som helst afslutas, och vi komma då i samma ställning efter traktaten som före densamma.

Man har äfven mycket talat om den fördel, som skulle beskäras Norge genom nedsättningen i tullen för klippfisk. Jag kan erkänna, att detta är i viss mån en fördel, men jag får på samma gång anmärka, att jag anser tullnedsättningen hufvudsakligen vara att betrakta såsom en handling af gifmildhet från spanska regeringens sida mot dess eget folk. Fisk ingår så väsentligt i spanska folkets föda, att det varit en obarmhertighet af spanska regeringen att betrakta detta lifsmedel såsom en kassaartikel och derå bibehålla en orimligt hög tull. Endast de spanska finansernas dåliga tillstånd har kunnat förklara en sådan oeffträttlighet. När då denna regering slutligen beqväm sig att nedsätta tullen på klippfisk, är det då rimligt att vi skola betala denna fördel för spanska folket? Männe vår regering ansåg lämpligt att af Spanien fordra betydlig nedsättning i tullarna på jern och trävaror, när vi för en del år sedan alldeles upphäfde tullen på salt? Jag håller före, att om en sådan framställning gjorts af svenska regeringen, så skulle den i Spanien icke ansetts vara allvarsamt menad. Jag vågar visst icke säga, att den skulle hafva besvarats på samma sätt, som en talare här för en tid sedan antog, att en bohuslänsk fiskare skulle besvara en till honom stäld orimlig fråga; men jag tror dock, att den skulle hafva besvarats med ett diplomatiskt leende, af fullt ut lika förkrossande betydelse. Jag kan, upprigtigt sagdt, icke förstå, hvarför vi skola betala en fördel, som Spaniens regering på kloka grunder nu beslutat att bereda åt spanska folket.

Att sjöfarten skulle främjas genom traktaten, vill jag icke bestrida, men jag tillåter mig betvifla att detta skulle ske i någon betydande grad genom att endast få några konsulatsafgifter minskade. Många konjunkturförhållanden utöfva i detta hänseende en långt större betydelse, och öfver dem råda vi icke genom traktater.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Jag begagnar tillfället att betyga statsrådet och chefen för Finansdepartementet min tacksamhet för den fasta hållning han under förhandlingarnes gång visat, och jag beklagar därför så mycket mera, att jag nu måst rigta så många och i flere hänseenden ovederläggliga anmärkningar mot det slutliga resultat, som han låtit förmå sig att acceptera såsom från svensk sida antagligt.

Jag kan omöjligen, såsom ledamot af svenska Riksdagen, betrakta de nu erbjudna villkoren för traktatens afslutande såsom med vårt lands bästa förenliga, och då härtill kommer, att ett frånträdande af den genom förra årets riksdagsbeslut bestämda tullbeskattningen på de sprithaltiga vinerna skulle väsentligt rubba grunderna för alkoholbeskattningen här i landet och göra högst betänkligt intrång på ett produktionsområde, öfver hvilket vi sjelfva måste hålla hand, icke blott ur statskassans synpunkt, utan äfven ur sedlighetens och nykterhetens, så nödgas jag till Kammaren värdsamt hemställa, att traktaterna måtte afslås, och tillåter jag mig i sådan syftning hos Herr Grefven och Talmannen framställa yrkande.

Herr Bennich: Jag måste börja med att beklaga att, till följd af längre tids illamående, jag känner mig så svag, att jag icke kan försöka att upptaga till bemötande hela den serie af anmärkningar, som här blifvit framställda, men jag anser det vara min skyldighet att, så godt jag förmår, fästa Kammarens uppmärksamhet så väl på beskaffenheten af de hufvudsakliga anmärkningarna som på en del fördelar, hvilka genom traktaten stå att vinna.

Den förste talaren, liksom den andre, började med en allvarsam varning mot tarifftraktater, såsom i och för sig förkastliga, då de binda vår sjelfbeskattningsrätt. I detta fall är jag fullkomligt af deras mening, för så vidt vi skulle ingå på tarifftraktater, utan att för de uppoffringar och inskränkningar, vi derigenom underkasta oss, betinga fördelar, som fullt uppväga dessa olägenheter. Det är således icke om principen, som tvisten, enligt min tanke, rör sig, utan frågan gäller, huruvida vi genom tarifftraktaterna med Frankrike förra året och nu med Spanien förskaffat oss, vårt land, vår industri och hela vårt affärslif fördelar, som fullkomligt motväga de antydda olägenheterna. I detta hänseende har man anmärkt, att de eftergifter vi gjort träffa egentligen öfverflöds- och lyxartiklar, hvilka vi enligt allmänt antagen beskattningsgrund helst vilja hafva högt beskattade. Äfven denna anmärkning har sin rättighet, men vi måste likväl taga i betraktande att, om vi skulle hafva något aftal med Spanien, och om vi skulle medgifva några nedsättningar i tullen å spanska artiklar, så måste

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

naturligtvis dessa tullnedsättningar gälla sådana artiklar, som Spanien har att till oss exportera, och detta är hufvudsakligen just sydfruktar och vin. Frågan är således, om dessa nedsättningar äro af beskaffenhet att vi därför böra afslå traktaten och afsäga oss de fördelar, som vi kunde hemta af traktaten.

Dessa fördelar hafva både den siste och den förste talaren ansett vara i hög grad problematiska. De skulle hvila, säger man, mer på förhoppningar än på faktiska förhållanden. Till en viss grad hafva de äfven häri rätt, och det kommer sig deraf att, såsom herrarne känna, Spanien under en lång följd af år varit sönderslitet af inre strider; der har knappt funnits någon ordnad regering, och ännu mindre har industrien kunnat under sådana förhållanden nå någon lycklig utveckling. Numera åter har Spanien, såsom allmänt bekant, kommit till inre ordning och arbetar med kraft och framgång på sin industriella och ekonomiska utveckling. Då uppstår naturligen frågan, huruvida detta folk, som vaknat till full verksamhet och kommit till god ordning emot förr, huruvida detta folk om mer än 17 millioner människor kan erbjuda vårt land en marknad, afsevärd för våra produkter, eller icke. Å motsidan förnekar man, att Spanien erbjuder en sådan marknad för vår export af trä, jern, åkerbruksredskap och maskinerier m. m., hvilken af Utskottet framhållits såsom fördelaktig. Det är icke lönt att tvista om förutsättningar med personer, af hvilka den ene har lika litet reda på förhållandena som den andre, och därför ber jag få meddela Kammaren de upplysningar, som ett sakkunnigt ögonvittne, personligen hördt inför Bevillnings-Utskottet, dervid lemnade. Detta ögonvittne var föreståndaren för vår största fabrik för åkerbruksredskap och på samma gång förvaltare af både jernverks- och sågverksrörelse. Denne man — det må jända till hans beröm eller klander — är protektionist, och hans uttalanden torde således af mina motståndare tillmätas afseende. Han hade nyss hemkommit från en resa till Spanien, der han i egenkap af disponent för nämnda verk undersökt utsigterna på den ifrågavarande marknaden. Han hade rest vida omkring i landet och satt sig i förbindelse med industriidkare och ledande män samt redogjorde för de intryck han medfört från detta besök. Dervid meddelade han till en början, att Spaniens jordbruk och näringar förut legat nere så väsentligt, att vi knappt kunna göra oss en föreställning om det primitiva skick, hvari de olika grenarne af spanska industrien befunne sig. Under de allra senaste åren hade emellertid ett af regeringen understödt och af landets betydande godsegare och andra framstående män omfattadt starkt intresse visat sig för utvecklingen framför allt af Spaniens jordbruk. Man hade inrättat en normal-landtbruksskola i Madrid och landtbruksskolor i provinserna. I spetsen för dessa hade man satt de mest framstående och duglige män, som voro att tillgå. Vid alla dessa landtbruksskolor hade mannen i fråga introducerats och öfver allt hade han mötts med den försäkran, att våra landtbruksredskap skulle komma att få en oerhördt stor afsättning i Spanien, der man hittills måst nöja sig med sådana engelska, som vore föräl-

drade och icke hade marknad i något annat land. Direktörerna för landtbruksskolorna hade till och med erbjudit sig att sjelfve blifva agenter för svenska redskapstillverkningen och bereda denna stor afsättning. Med detta intryck hade han lemnat Spanien och såsom stöd för sina förhoppningar hade han således icke lösa hugskott, utan den förändrade sinnesstämning, som i Spaniens ledande kretsar gjorde sig gällande.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Samme man hade också, såsom jag nämnde, under sin tillsyn tillverkning af jern och äfven sågverksrörelse. Hans uppfattning derom är, att den betydliga nedsättning i tullen på smältstycken, som genom spanska traktaten är betingad, eller från 8,65 pesetas per 100 kilogram till 3,50, skulle komma att medföra en högst betydlig afsättning af sådana jernprodukter i Spanien, och han sade sig icke kunna betvifla, att vår marknad der skulle oändligt mångfaldigas; men en nödvändig betingelse finnes för hela denna afsättning, och den vore, att vi, i stället för den indirekta sjökommunikation, som hittills egt rum mellan Sverige och Spanien, skulle skaffa oss *direkt* sjökommunikation. Den indirekta kommunikation, som hittills egt rum, har haft den följd, att alla frakter för så beskaffade effekter, som Sverige eljest afsätter på Spanien, hafva blifvit så fördyrade, att, äfven om vi eljest med fördel skulle kunna der sälja våra produkter i konkurrens med hela den öfriga världen, så hafva fraktomkostnader, kommissionärskap och omlastningar i hamnar på vägen vållat så stor tillökning i omkostnaderna, att dessa omöjliggjort afsättning i stort. Detta förhållande skulle helt och hållet komma att förändras i samma ögonblick, som tillfälle genom traktaten bereddes att ordna en direkt sjökommunikation med Spanien. Nu har man invändt, att äfven det är blott en lös förhoppning, att en så beskaffad sjökommunikation kan komma till stånd. Denna förhoppning är dock icke lösare, än att ett stort känt ångbåtsbolag i Göteborg redan tillkännagifvit, att det från och med Juli månads början i år, så vida traktaten kommer till stånd, ämnar öppna direkt sjökommunikation med Spanien på linien Stockholm—Barcelona, hvilken linie skall trafikeras en gång i månaden och, om behof deraf visar sig, till och med två gånger i månaden. En så beskaffad kommunikation nedsätter fraktomkostnaderna så betydligt, att det icke kan råda något tvifvel om, att icke svenska produkter, i synnerhet åkerbruksredskap och maskiner, skola kunna uppträda i Spanien i täflan med dylika artiklar från hvilket land som helst. Ett starkt stöd för detta antagande fann samme man deri, att det visat sig möjligt för Öfverums bruk — det var nemligen detta bruk han representerade — icke blott att i Ryssland upptaga kampen med Tysklands mycket fruktade industri i samma väg, utan äfven att till och med i Indien afsätta betydliga quantiteter åkerbruksredskap i täflan med sjelfva moderlandet England. När man har kunnat bringa den svenska åkerbruksredskapstillverkningen i det skick, att den kan uthärda täflan med så mäktiga industriätkande folk både i närbelägna och mycket aflägsna länder, så är det sannerligen icke någon utopi att föreställa sig, att en täflan skall med framgång kunna åstadkommas

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

och uppehållas äfven med Spanien, så snart det nödvändiga vilkoret derför, den direkta sjökommunikationen, kommer till stånd.

Den förste talaren anmärkte mot förväntningen att vi skulle kunna afsätta trävaror, i synnerhet mera bearbetade trävaror, på Spanien, att långt ifrån att vi genom traktaten hafva fått tullnedsättning på trävaror, så har tvärom denna tull höjts med 0,08 pesetas. Ja, det är sant, men sant är också, hvilket han icke nämnde, att tarif général har höjt tullen på trävaror från 2 pesetas till 2,75. I förhållande till denna tullsats är nedsättningen på dessa varor ganska betydlig, och hos våra trävarutillverkare råder ingen tvekan om, att de icke skola kunna uppträda med mycken framgång i täflan med andra nationer om afsättning af trävaror på Spanien.

Kunna vi nu få en vidgad marknad i Spanien för vår stor-slöjd, vår jernhandtering, vår maskintillverkning och vår träförädling, så frågar jag: hvad betyda då de mycket omtalade 320,000 kronorna, som den siste talaren framhöll såsom en betydlig uppoffring för statskassan. Han hade ett annat namn på en sådan uppoffring, när det var Spanien som nedsatt tullen på klippfisk, ty då hette det, att spanska regeringen kade visat "gifmildhet" mot sitt eget folk. Men deremot vill han icke kalla det gifmildhet mot *vårt* eget folk, när vi nedsätta tullen på artiklar, som tillföras oss från Spanien. Det är ett besynnerligt sätt att se samma sak i så olika dager på ena och andra sidan af det vatten, som skiljer oss från detta folk.

Den siste talaren har också nämnt något, som han förmenade skulle rent af vända upp och ned på alla föreställningar om traktatens antaglighet. Han talade nemligen om spritblandningar, som skulle få föras in mot 15 öres tull. Det står emellertid icke alls taladt om spritblandningar i traktaten, utan det talas der om vin af till och med 20 %, och jag har aldrig hört talas om att vin betraktas som spritblandning eller spritblandning som vin. Visserligen är det sant, att försök kunna göras att under namn af vin få införa spritblandning, men jag tror icke, att herrarne någonsin hört talas om att svenska tullverket låtit lura sig af något så enfaldigt, som att spritblandning är detsamma som vin. En och annan gång hafva vi varit utsatta för försök i den rigtningen, nemligen att under namn af konjak och arrak få införa sprit och på nederlag upplägga bränvin. På nederlag få nemligen väl konjak och arrak uppläggas, men icke bränvin, och det har visat sig att det stått i tullverkets makt att afgöra, huruvida en vara utgjort bränvin eller konjak och arrak, och att förebygga den befarade förvexlingen. På samma sätt torde man äfven kunna vänta, att tullförvaltningen skall veta att skilja mellan vin och spritblandningar.

Den siste talaren varnade Kammararen för att fortgå på den väg, på hvilken man nu vill taga andra steget, nemligen att ingå tarifftraktater. Man skulle nemligen, menade talaren, då riskera, att nästa gång kommer en annan stat och säger: vi skola avsluta en traktat med eder, men vi skola hafva nedsättning på den eller den artikeln, som vi tillföra eder. Naturligtvis kunna dylika fram-

ställningar göras, men jag kan likväl icke föreställa mig annat, än att vi lika väl då som nu hafva vår fulla handlingsfrihet och sålunda kunna öfverväga, om de eftergifter — eller s. k. gifmildheter — som från den främmande maktens sida påyrkas, stå i öfverensstämmelse med vårt lands intressen, och finna vi dessa nya traktater för oss fördelaktiga, så antaga vi dem; finna vi dem åter icke antagliga, så afslå vi dem. Det är den enklaste sak i världen. Icke kan väl någon tro, att t. ex. Ryssland skall kunna, med åberopande af att vi ingått traktat med Spanien, *fordra* att vi därför skulle ingå traktat äfven med Ryssland, utan vi skola naturligtvis hafva full frihet att bifalla eller afslå en sådan framställning, likasom Kammaren i denna stund har full rätt att bifalla eller afslå denna traktat.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Den siste talaren ville icke yttra sig om sjöfarten, emedan han dertill saknade nödiga insigter. Jag trodde icke att man om honom skulle kunna säga, att han icke hade insigter i hvilka frågor som än förevar. Men dermed må nu vara huru som helst, så finnas dock bestämdt andra, som hafva säker kännedom om sjöfartens behof, och dessa hafva med en mun förklarat, att det är en icke obetydlig sak för den svenska sjöfarten att vara beskyddad ända till år 1892 mot alla vexlingar i Spaniens inre lagstiftningsförhållanden. Att en sjöfart, som, efter hvad Bevillnings-Utskottet meddelat, under det förra året inbragte en fraktsomma af 1,816,130 kronor, väl är värd att man för dess stabilitet gör någon uppoffring, torde vara klart, för så vidt man öfver hufvud medgifver, att sjöfarten spelar någon roll i vårt svenska näringslif, och det är väl en sak, som icke kan förnekas.

Otvifvelaktigt är det mycket mer af hvad här anförts, som borde upptagas till besvarande, men jag har redan från början nämnt det förhållande, som må lända mig till ursäkt att jag ej längre förmår bibehålla ordet, och jag ber därför att få sluta med anhållan om bifall till Utskottets förslag.

Herr Reutersvärd: Jag ber få tillägga ett par ord.

Trots det talangfulla sätt, hvarpå den siste ärade talaren, såsom vanligt, försvarat sina åsikter äfven i denna fråga, får han likväl ursäkta mig, att jag anser att han hållit sig mest inom de negativa och icke de positiva skälens område, ty några positiva skäl kunde han ej angifva, hvarpå vi skulle kunna stödja våra förhoppningar om sådana fördelar, som han förespeglade oss. Jag tviflar därför högeligen på dessa fördelar, och skulle det vara så lyckligt, att Spaniens inre förhållanden komme att utveckla sig i den rigtning, han antydde, så kan det vara tids nog att *då* upptaga traktatsfrågan, men till dess böra vi låta förhållandet vara sådant det nu är. Likasom Spanien hittills varit oroadt af inre förvecklingar, så tror jag, att sådana äfven hädanefter kunna återkomma.

Den ärade talaren påstod, att en af fördelarne med antagandet af sjöfartstraktaten skulle vara den, att man då vunne stabilitet äfven i det afseendet, så att man sluppe att vara underkastad

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

vexlingar och omkastningar. Jag ber då få upplysa herrarne derom, att genom denna traktat vinna vi icke någon direkt fördel, ty vi få genom traktatens antagande ingen enda fördel mer, än hvad alla andra nationer hafva. Jag ber få fästa uppmärksamheten derpå, att de uppgifter, som förekomma i Kommerskollegii berättelse för 1881, och de, som blifvit lemnade från Finansdepartementet, skilja sig ganska betydligt från hvarandra. Enligt de senare skulle sjöfartsrörelsen under 1881 hafva inbringat 1,557,120 kronor, men enligt Kommerskollegii siffror skulle den hafva representerat ett värde af 1,154,000 kronor. Det gör således en skillnad af 3—4 hundratusen kronor.

Jag förmodar, att Kommerskollegium begagnat samma källor som Finansdepartementet, nemligen konsulsrapporterna, och det förvånar mig därför, att det kan skilja på ett så stort belopp. Åtminstone är det icke lätt för den, som icke är närmare inne i förhållandena, att draga några säkra slutsatser, då de officiella uppgifterna skilja sig så mycket från hvarandra.

Den siste talaren vände sig på ett skämtsamt sätt mot en föregående talare, som yttrat något om spanska regeringens gifmildhet mot sitt folk, och sade, att när det är fråga om spanska regeringens åtgörande i tullfrågan, så är det gifmildhet, men här i landet betraktas regeringens åtgörande från en annan synpunkt. Jag tror, att hans yttrande kan försvaras dermed, att det för det spanska folket är en nödvändighetsartikel, nemligen fiskvaror, å hvilken eftergift skett, men det innebär ingen eftergift åt vår befolkning, att rike män för billigare pris kunna få dricka sitt spanska vin och äta drufvor eller aprikoser och dylikt från Spanien. Det förra innebär en verklig eftergift åt folket, det senare åter bereder fördelar endast åt de förmögnare klasserna.

Den siste talaren nämnde äfven, att vi skulle få direkt förbindelse mellan Sverige och Spanien derigenom, att ett bolag i Göteborg ville sätta sig i spetsen för att redan från Juli månads ingång anordna direkt ångbåtskommunikation mellan Göteborg och Barcelona. Han glömde dervid att nämna, att det redan nu finnes direkt förbindelse mellan Göteborg och Spanien.

Beträffande hvad den ärade talaren nämnde om ett ögonvittne, som varit i Spanien och som i Utskottet skulle hafva redogjort för den erfarenhet, han i Spanien gjort, så ber jag få rätta denna uppgift derhän, att inom Utskottet hafva vi icke sett någon sådan person uppträda, utan det har väl varit endast inom Utskottsafdelningen, ty de flesta af oss, som tillhöra den andra afdelningen, hafva icke förr än nu fått veta, hvad denne person meddelade. Dessutom torde det, om man vill höra sakkunnige personers utlåtanden för att stödja sig på deras auktoritet, icke vara lämpligt att tillkalla endast sådana, som hysa den åsigt man vill hafva fram, utan man bör då tillkalla personer af skilda åsikter för att låta dem utbyta tankar med hvarandra och först derefter stadga sin mening i frågan.

Det taltes här äfven om sakkunnige personer i fråga om trävarurörelsen samt sprit- och jernhandteringarna. Ja, icke heller

sådana vet jag hafva varit förekallade inför Utskottet, men jag förmodar, att dermed syftades på några föredrag, som hållits i Nationalekonomiska föreningen. Äfven detta bevisar dock ingen- ting, ty om det grundar sig på dylika uppgifter, så tager man i ena fallet till auktoritet en infödd norrman, som sedan flere år är här bosatt och som drifver en stor trävaruörelse, och i det andra fallet den person, som drifver den största spritaffären här i landet, och att de kunna hafva intresse af att meddela dylika uppgifter är ju icke oförklarligt, men icke är det skäl för Riksdagen att derå fästa den ringaste vikt.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Vidare yttrade den ärade talaren något om huru det skulle hafva sett ut, om icke traktaten med Frankrike hade blifvit genomförd och framhöll för oss, de stora fördelar vi haft af denna traktat. Ja, det är svårt att säga, hvilka fördelar vi dragit deraf. Jag vill icke gifva traktaten skuld för hvad som inträffat, men faktum är att vår afsättning på Frankrike sista året varit sämre än kanske någonsin förut. Det är emellertid icke traktaten, som dervid gjort hvarken godt eller ondt, utan detta har berott på helt andra omständigheter. Men om franska traktaten icke hade blifvit antagen, så skulle man tvifvelsutän hafva deri sökt anledningen till de nu rådande ogynnsamma förhållandena hvad Sveriges handel på Frankrike beträffar. Nu kan man lyckligtvis åtminstone icke åberopa *det* skälet.

Jag vidhåller mitt förra yrkande.

Friherre Klinekowström: När Kongl. Maj:ts proposition rörande spanska handelstraktaten remitterades i denna Kammare den 24 April, tog jag mig friheten att göra några anmärkningar vid densamma både rörande formen för öfverläggningarna i Statsrådet om samma proposition och rörande sjelfva saken. Jag lofvade i dessa mina anmärkningar att återkomma till frågan, huru denna traktatsangelägenhet blifvit behandlad inför Konungen i Statsrådet af vederbörande föredragande rådgifvare. Men efter hvad som sedermera har inträffat, nemligen att samtliga Statsrådets ledamöter inlemnad till Kongl. Maj:t sina afskedsansökningar och sålunda kunna betraktas såsom nära nog liggande i själätåget, vill jag följa en gammal god regel, nemligen att man om de döda icke skall tala annat än godt. Jag ber därför få förbigå denna eljest så goda anledning till anmärkningar.

Återstår för mig således blott att hålla mig till sjelfva frågan, och jag får då säga, att jag tror, att om man ser den nyktert, så inskränker den sig helt enkelt till att efterse, hvilka verkliga fördelar vi kunna erhålla genom den nya traktaten i afseende på de näringsgrenar, hvilka äro intresserade af export på Spanien och det är endast *trävaruindustrin* och *jernhandteringen*; ty, mine herrar, allt det öfriga är så obetydligt, att det snart sagt ej kan komma i fråga att omnämnas. När hela vår export på Spanien år 1881 uppgick till 3,184,141 kronor, ingick deri värdet af Sveriges trävaruexport till Spanien med det betydliga beloppet af 3,080,420 kronor och hela jernexporten på samma land belöpte sig till

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

100,206 kronor. Hvar och en af herrarne kan deraf döma, att hela vår åsterstående export på Spanien under samma år eller 1881 var en ren misère, icke uppgående för samtliga öfriga produkter till stort mer än 84,000 kronors värde. Således tror jag, att det hade varit bättre, om Bevillnings-Utskottet, i stället för att måla "blomstermålningar på guldgrund" i det vanliga frihandelsmaneret, hade helt nyktert hållit sig till verkliga sakförhållandena och bedömt dem derefter. Utskottet borde således helt enkelt hafva undersökt den frågan: hafva vi af traktatens antagande några synnerliga fördelar i afseende på exporten till Spanien af våra trä- och jernvaror eller icke. I och med svaret på denna fråga är nemligen hela saken klar. De framtidfantasier, som Bevillnings-Utskottet i sitt betänkande uppdragit och som dess ärade ordförande sedermera med sin vanliga talent har utsmyskat, betyda i sjelfva verket vid en opartisk undersökning ingenting.

Jag hade tänkt att här få bryta en lans med denne min ärade tull-motståndare, men när han har förklarat, att han afillamående och försvagadt helsotillstånd icke kunde så bemöta de föregående talarne som han hade önskat, så vare det långt från mig att möjligen kunna få på mitt samvete hans död genom blodslag eller hjertförflamning i följd af mina hårda ord! Tvärt om skall jag med den yttersta skonsamhet bemöta hans uppträdande.

Om vi betrakta de enda exportartiklar, som äro värda afseende med hänsyn till förbindelserna med Spanien, så visar sig, att enligt Kommerskollegii berättelser rörande handel och sjöfart för 1881 hela vår trävaruexport på Spanien, såsom jag nyss nämnde, representerade ett värde af 3,080,428 kronor. Men om detta jämföres med värdet af hela vårt lands export på främmande länder af trävaror, som uppgår till 106—107 millioner kronor, så finner hvar och en lätt, att det är en obetydlighet. Nå väl, om denna traktat antages och om alla dessa förvånande fördelar, som derigenom skulle vinnas för vår trävaruexport, verkligen uppskattas i kronor och ören, så skola vi finna, att tullavgifterna för hela den trävaruexport, som vi år 1881 hade på Spanien, skulle uppgå till 177,873 kronors värde, under det att, om vi icke hade någon sådan traktat, utan de allmänt gällande tullsatserna för trävaror skulle gälla äfven för oss likasom för alla andra länder, som icke hafva ingått någon traktat med Spanien — och i parentes sagdt är detta *alla* länder med undantag af Schweiz — samma afgifter skulle utgöra 235,170 kronor. Vinsten skulle således, beräknad efter 1881 års trävaruexport, utgöra en summa af 57,297 kronor.

Hvad *jernet* beträffar, som i jämförelse med trävaruexporten på Spanien utgör ungefär $\frac{1}{50}$ — år 1881 utgjorde nemligen värdet deraf 100,206 kronor — så skulle, i fall traktaten antoges, därför betalas i tull 37,044 kronor och om traktaten icke antages, kommer samma kvantitet exporteradt jern att kosta 55,288 kronor i tull. Det gör en skilnad i tull *med* traktat och *utan* traktat af 18,244 kronor.

Dessa äro de två utan all gensägelse största exportartiklar från Sverige till Spanien och deras respektive vinster af traktaten. Kommer sedan den mycket omtalade *trämassan*, hvilken värde år 1881 utgjorde 26,206 kronor. Med traktaten skulle tullungälderna för denna trämasse-export hafva utgjort 150 kronor och utan traktaten 188 kronor. Skilnaden skulle således för hela trämasse-exporten utgöra 38 — säger *trettioåtta* kronor!

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Det är mycket ledsamt att störa Bevillnings-Utskottets och särskildt dess frihandelsvänliga majoritets sköna drömmar, när de sålunda få höra, hvad verkligheten säger om vår export. Men jag kan icke hjälpa det: "sanningen framför allt", är mitt valspråk och jag måste tillämpa det äfven här.

För att bereda sinnena inom Riksdagens båda Kamrar att antaga den af Kongl. Maj:t nu föreslagna traktaten hafva gjorts icke så obetydliga ansträngningar och bemödanden i de allmänna tidningarna. Man har skrivit långa artiklar rörande fördelarna af denna traktat. Man har kastat ut en lockfogel från Göteborg rörande direkt kommunikationsförbindelse per ångbåt mellan Göteborg och Barcelona för att transportera spritvaror, och slutligen nu på morgonen har man delat ut en rapport i öfvertryck från Kongl. Maj:ts minister i Madrid, innehållande ett uttalande af honom af den 10 innevarande månad, och till yttermera säkerhet har man bifogat ett telegram från samme person af den 28 Maj, rörande de förespeglade fördelarna af antagandet af denna traktat. Jag gissar, att dessa öfvertryck hafva emanerat från Utrikesdepartementet; men jag tror att Utrikesdepartementet hade gjort klokare i att visa sig mindre angeläget om frågans afgörande än som genom detta tillvägagående har skett. Ty de åtgärder, Utrikesdepartementet nu vidtagit, bevisa en fruktan, att det kunde misslyckas; en fruktan som möjligen under andra förhållanden kunde hafva blifvit menlig för dess önskan om traktatens antagande.

Här har af en föregående talare redan blifvit ådagalagdt, att de förmodanden, som Bevillnings-Utskottet här framställt, i synnerhet på pagina 6 och 7, rörande de nya exportartiklar, som Sverige skulle kunna bereda sig genom handelstraktaten, antagligen höra till dem, som ligga allt för mycket inom illusionernas område för att nu af mig behöfva beaktas. Jag vill endast nämna något rörande en artikel, nemligen sprit.

Hvar och en af herrarne har sig säkerligen bekant, att genom en enskild persons energiska bemödanden åstadkoms en ovanlig export af sprit under åren 1880—1881 till Tyskland. Den uppgick så högt som till 6 millioner liter under hvardera af dessa år, nemligen år 1880 till 6,247,000 och år 1881 till 6,690,000 liter. Men hvad hände år 1882? Man hade väl trott, att denna export skulle fortfara och ökas, men tvärt om visa de officiella redogörelserna för år 1882, att årets export af brännvin och sprit gick ned till 1,200,000 liter för hela året, således till nära nog $\frac{1}{6}$ af hvardera föregående års spritexport, och det var dock en spritexport till ett så närbeläget land som Tyskland. Orsaken härtill var

*Handels- och
sjöfartsstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

densamma, som troligen kommer att hindra vår stora kalkylerade spritexport på Spanien, nemligen att så väl Danmark som Tyskland förstå den saken lika mycket, om inte bättre än vi, och komma att börja en konkurrens, som gör, att jag tror, att mycket litet af den 10-dubbla renade svenska spriten skall, äfven med direkt förbindelse mellan Göteborg och Barcelona, komma till Spanien.

Att på sådana förhoppningar med främmande makter grunda afhandlingar, som förminska vår säkra — och jag vågar säga — väl behöfliga inkomst af tullen, det finner jag vara, lindrigast sagdt, lättsinnigt. Det är mer än nog redan, och man skulle icke hafva trott, att det finnes i Bevillnings-Utskottet en före detta chef för Finansdepartementet, när man hör Bevillnings-Utskottet trösta Riksdagen, rörande den förlust af 320,000 kronor årligen, som den antagligen kommer att göra, om traktaten antages, med det uttalande Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet har i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 13 April innevarande år: "vår tulluppbörd har nu mera nått så betydande omfång, att uppbördens belopp måste vid budgetens uppgörande kalkyleras med en så stor marginal, att på en dylik kalkyl icke kan inverka en minskning i inkomst, som ej är större än den, som beräknats kunna uppstå genom i fråga varande tullnedsättningar".

Det kan icke vara Bevillnings-Utskottets majoritet obekant, att vår svenska statskassa, till hvilkens inkomster tullbevillningen hör och deraf den utgör blott en del, om ock en *betydlig* del, ofta har så svårt om medel för de många, verkligen nödvändiga utgifter, för hvilka anspråk ställas på densamma, att Riksdagen nödgats afslå högst viktiga utgifter, som begärts för att förbättra våra skolor och våra läroverk, våra folkskolelärares aflöning, vår sjukvård, vårt hospitalsväsende, för att öka vår krigsmateriel, för att befrämja vetenskap och skön konst o. s. v. För dessa kan jag försäkra herrarne, att 320,000 kronor vore en ganska stor resurs att hafva till hands. Således kan man icke annat än förvåna sig öfver, att chefen för Finansdepartementet, och efter honom Bevillnings-Utskottet, ansett dessa 320,000 kronor såsom en ren bagatell, synnerligast när de fördelar, man dermed ifrågasatt att vinna, icke utgöra annat än en försvinnande del, af Bevillnings-Utskottet sjelf beräknadt till omkring 70,000 kronor om året. Annorlunda har Norge handlat i denna fråga. Det har sett på sin egen fördel och visserligen nödgats afstå ungefär 285,000 kronor årligen i tullumgälder, men det har endast på artikeln klippfisk vunnit omkring 900,000 kronor. Det kallar jag klokt handladt. Man har sett förut, huru det tillgick, när det var fråga om en traktat rörande fiskerinäringen mellan Sverige och Norge å ena samt åtskilliga andra stater å andra sidan. Man fann då, att Norge ansåg sin fördel fordra att vägra ingå på denna traktat, såsom officiella handlingar och diskussionen i denna Kammar till fyllest visade — och Norge vägrade, såsom Hans Excellens Herr Utrikes-ministern sjelf vid tillfället erkände. Hvarför skulle icke Sverige nu, när frågan är en rent norsk fråga — ty det är fråga om att Sverige, med uppoffring af 320,000 kronor, skulle

köpa för Norge en särskild för detta land fördelaktig traktat — hvarför skulle icke då nu vi likaväl se på våra egna fördelar och afslå en så obillig begäran? Kristendomens bud säger, "att man skall älska sin nästa såsom sig sjelf", men att älska sin broder *mer* än sig sjelf, det tillstädjer icke ens kristendomens bud, mycket mindre då statskloketens.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Här är visserligen mycket att säga i denna sak, men jag tror, att, huru mycket och vackert vi än måtte tala för densamma, dess afgörande dock kommer att på förhand vara gifvet i denna Kammare — och jag befarar äfven i Medkammaren — så att icke böra de herrar och män, som önska framgång åt traktaten, vara ledsna öfver våra svaga försök, att tillintetgöra traktaten, ty dessa svaga försök komma icke att hafva någon påföljd för frågans utgång.

Jag nämnde vid början af mitt anförande, att det gjorde mig ledsen, att jag icke vågade så uppträda mot Bevillnings-Utskottets ärade och värderade herr ordförande, som jag eljest hade ämnat göra; hans helsotillstånd tillåter mig det icke. Men det är några få punkter, som jag med lätt och mild hand och i all vänlighet vill hemställa till honom, beträffande hvad han nyss yttrat i denna fråga. Han medgaf en hop af våra grundsatser. Han medgaf, att lyxartiklar böra högst beskattas, ty de äro onödiga och njutas af en ringa del af befolkningen; och att deremot tariffen för nödvändighetsartiklar för den stora delen af befolkningen borde företrädesvis erhålla lindring, om än icke helt och hållet tullfrihet. En föregående talare har med stort skäl bland dessa artiklar nämnt *lysämnen*. Jag delar hans åsigt fullkomligt och skulle tusen gånger hellre vilja förklara alla lysämnen tullfria än ingå på denna traktat. Den uppoffring, staten gjorde för detta, skulle komma de mindre bemedlade, den fattigare befolkningen, till direkt fördel och medföra vida större välsignelse, än om derike herrarne kunna sitta på Hasselbacken eller annorstädes och dricka spanskt vin eller äta spanska vindrufvor o. s. v. för nästan rakt ingenting. Herr Bennich har äfven under sitt anförande — jag vet icke af hvad orsak — männe icke för att ändock säga något — slagit sig på att meddela åtskilliga rätt intressanta uppgifter rörande Spaniens politiska förhållanden och inre styrelse och partiställning. Han har erhållit dessa, säger han, af en sakkunnig protektionist, som vet mycket att berätta om Spaniens inre politiska förhållanden. Det hade varit högst intressant, om han äfven hade velat meddela den sakkunniges namn, så mycket mera som en ledamot i Bevillnings-Utskottet förklarar, att han först *nu* fått veta, att denne sakkunnige person blifvit tillkallad, och förmodade, att det måtte skett inom en afdelning af Bevillnings-Utskottet. Jag skulle vilja i våra stora register å protektionister anteckna denne persons namn, och jag tror, att han sedermera möjligen skulle af Herr Utrikesministern kunna användas såsom agent i diplomatiska ärenden, åtminstone i Spanien.

Hvad den saknad af direkt kommunikation mellan Spanien och Sverige beträffar, hvarom Herr Bennich så mycket ordat,

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

tror jag, att han derutinnan har fullkomligt orätt, likasom ock rörande betydelsen af vår handel och fraktfart på nämnda land. Om man följer de officiella redogörelserna för våra sjöfartsförhållanden på Spanien och jemför dem med våra sjöfartsförhållanden på andra främmande länder, så kan jag försäkra herrarne, att de förra utgöra en så försvinnande litenhet i det hela, att de fleste af Kammarens ledamöter måste deröfver skratta eller åtminstone i smyg le, när de få höra talas om den stora betydelse, man vill gifva åt dessa våra sjöfartsförhållanden. Jag skall bedja att endast få nämna några få siffror, som måhända kunna öfvertyga — kanske till och med Herr Bennich — att denna affärskommunikation på Spanien är af försvinnande betydenhet för vår fraktoch sjöfart på främmande länder inalles.

År 1881 afgick från Sverige till Spanien endast 1 spanskt fartyg med last. Från Spanien till Sverige ankommo samma år 73 så väl svenska som främmande fartyg om tillsammans 23,277 tons med last och 17 fartyg om 5,131 tons i barlast. Jemför man den obetydlighet af 73 svenska och fremmande fartyg med last från Spanien till Sverige med samtliga antalet fartyg, som nämnda år gått från Sverige till alla andra främmande orter, så finner man, att detta senaste antalet utgjorde: så väl segel- som ångfartyg 9,321 fartyg om 1,527,201 tons med last och 15,046 fartyg om 1,950,265 tons i barlast; deraf voro ångfartyg 3,324 om 943,595 tons med last, samt 5,127 om 689,361 tons i barlast. Herrarne finna, att enligt denna uppgift, rörande den direkta sjöfarten från Sverige till Spanien och till andra länder, den till Spanien är försvinnande liten. Samma år afgingo till Spanien från Sverige inalles segel- och ångfartyg, så väl svenska som utländska, 188, om 61,812 tons med last, deraf 11 ångfartyg om 5,318 tons, men intet fartyg i barlast. Men deremot utgjorde hela antalet fartyg, som afgingo till alla främmande länder 16,664 om 2,729,528 tons med last, samt 7,098 om 799,260 tons i barlast. Häraf voro ångfartyg 2,937 om 959,959 tons med last, samt 5,522 om 687,347 i barlast.

Jag har många flera dylika uppgifter om fraktfart och sjöfart så väl mellan Spanien och Sverige som mellan Spanien och andra orter, kommande och afgående fartyg, men jag vill icke trötta Kammaren med att uppläsa alla dessa tabeller, så mycket mera som desamma utan all svårighet återfinnas i Kommerskollegii nyligen utgifna berättelse om utrikes handel och sjöfart. Men öfverallt, mine herrar, finner jag vår sjöfart på Spanien, vare sig man betraktar den i och för sig eller man jemför den med hela vår fraktfart och hela vår dermed sysselsatta handelsflotta, vara så obetydlig, att den icke är värd att nämnas särskildt. Och hvad är det för fördelar, som Sverige skulle vinna genom dessa handels- och sjöfartstraktater? Bevillnings-Utskottet säger sjelft, pagina 7: "för tillfället äro visserligen så väl de ej för längesedan utgående differentiantullarne som de särskilda afgifter i öfrigt, hvaraf främmande nationer fordom varit besvärade i Spanien, afskaffade". Det är således inga minskade afgifter, som vi erhålla för vår

fraktfart till och från Spanien, men det är, såsom Utskottet och äfven Kongl. Maj:t anmärker, vissheten att icke blifva besvärade med ökade utgifter för framtiden, det vill säga ända till år 1892, då den nu projekterade sjöfartstraktaten skulle upphöra.

Det har af många förut blifvit anmärkt det oegentliga deri att, då man på samma gång med ett land afslutar två traktater, som hafva så nära samband med hvarandra som en handelstraktat och en sjöfartstraktat, den ena icke kan afslutas på mera än 4 år och den andra deremot afslutas för en tid af 9 år. Det är något, som jag tror tills dato icke har egt rum för oss, och hvad Frankrike beträffar, som har med Spanien afslutat så väl handels- som sjöfartstraktat, äro dessa begge traktater afslutade för samma tid. Äfven det synes mig vara en angelägenhet, väl värd uppmärksamhet och besvär att få dessa traktater samtidigt började och slutade, hvilket nu icke har skett, och äfven därför och med hänsyn till den stora bestämda förlust, vi genom denna handelstraktat skulle ådraga svenska statskassan, hemställer jag, mine herrar, om det männe kan löna mödan att antaga den, när den endast är ifrågasatt att skola gälla på 4, säger fyra år. Det gör för oss en bestämd utgift och minskning i tullinkomster antagligen öfverstigande 1 million, för dessa fyra år, beräknadt efter 1881 års export. Fördelarna åter äro så obetydliga, som jag nyss haft den äran att nämna, att jag får för min del, på samma sätt som åtskillige föregående talare från min sida gjort, vördsamt anhålla, att Kammaren ville afslå den i fråga varande traktaten, hvarom jag således anhåller att Herr Grefven och Talmannen måtte framställa proposition.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre Hochschild: Med ett ädelmod, som visst icke varit för mig oväntadt, har Friherre Klinckowström afstått från att mot statsrådsbänken rigta anmärkningar på det af honom angifna skäl, att statsrådets ledamöter i detta ögonblick, såsom han uttryckte sig, "ligga i sjelatåget". Jag ber få säga Friherre Klinckowström, att hvarje svensk man, som åtnjuter sin konungs förtroende att sitta i statsrådet, eller som har åtnjutit det, ovilkorligen måste, äfven sedan han icke längre åtnjuter detta förtroende, hafva en moralisk känsla af sitt ansvar, och att, derest han skulle af det forum, som det tillkommer att bedöma hans handlingar, det vill säga Konstitutions-Utskottet, anses hafva handlat på ett sätt, som vore för fäderneslandet menligt, icke hafva iakttagit rikets *samskyldiga nytta*, skulle, äfven om han icke längre är i den ställning, att någon påföljd deraf kan uppstå, hvarje redbar svensk man — och bland sådana skall ju Kongl. Maj:t taga sina rådgifvare, och mig veterligt har han hittills så gjort — erfara en djupt smärtsam känsla. Jag kan försäkra Friherre Klinckowström, att det för mig skall vara lika smärtsamt, antingen jag eger konungens förtroende eller icke, om jag någonsin befinnes hafva handlat mot min pligt. Jag ber Kammaren förlåta, att jag möjligen med någon

Handels- och sjöfartstraktater med Spanien.
(Forts.) rörelse uttalat dessa ord, men det har för mig känts smärtsamt att höra ett klander framställas på ett sådant sätt.

Friherre Klinckowström har dernäst rigtat en anmärkning mot Chefen för Utrikesdepartementet, därför att denne i dag i Kamrarne låtit utdela några afskrifter af en från Kongl. Maj:ts Minister i Madrid ankommen rapport, rörande förlidet års handel och sjöfart i Spanien. Herr Friherre Klinckowström har funnit detta icke vara fullt riktigt. Jag ber med anledning deraf få upplysa, att genom Kongl. Maj:ts regering's försorg utgifves en bok, som kallas våra konsulers handels- och sjöfartsberättelser. Ett anslag från Civildepartementet å 3,000 kronor är för detta ändamål beviljadt. Denna bok finnes i handeln och har just innevarande år vunnit talrika prenumeranter. Derfor tror jag mig icke hafva begått någon indiskretion, då jag i ett ögonblick, då denna rapport är af synnerligt intresse, låtit mångfaldiga den i öfvertryck i stället för att hastigt låta utgifva nytt nummer af boken. Rapporten kommer att införas i nästa nummer. Jag tror mig således icke hafva begått någon felaktighet i det fallet.

Det har mot mig från samma håll rigtats den anmärkningen, att jag skulle hafva visat synnerlig angelägenhet om att denna traktat måtte vinna Riksdagens bifall. Ja, mine herrar, det är sant! Det är icke utan den största oro jag har emotsett denna dag, då jag vet af huru stor betydelse frågan är för broderlandet. Vi skola betänka, att hela Norges vestkust lefver så att säga af denna klippfisk-industri; att den minsta rubbning i dessa förhållanden kan verka ruinerande för många så väl bemedlade som obemedlade derstädes, hvarför ock många i Norge med den största oro motse hvad som kan hända i dag i den svenska Riksdagen. Om jag nu såsom den, hvilken bör tillse, att norska förhållanden till främmande länder och Norges sjöfart och handel icke lida något men, hyser någon oro, så kan väl ingen mig det förtänka. Friherre Klinckowström nämnde om den ene kristnes pligt mot den andre, och han sade, att man borde älska sin broder såsom sig sjelf, men icke mer än sig sjelf. Det är fullkomligt sant. Men jag skulle snarare vilja kalla unionen ett äktenskap. Männe icke de af oss, som lefva i det lyckliga förhållande att hafva en maka, funnit af erfarenhet, att lyckan i äktenskapet beror af ömsesidiga uppföringar, och att, om man alltid vill gå sin egen väg, man stöter ifrån sig den maka, som eljest skulle hjälpa i sträfvande till gemensam lycka.

Bevillnings-Utskottet har på ett så förtjenstfullt sätt behandlat denna fråga, att jag icke behöfver trötta Kammaren med ett anförande, som endast skulle blifva ett upprepande af hvad Bevillnings-Utskottet och dess ärade ordförande anført. Att saken icke behagar somlige, det är alldeles klart. Att den deremot vinner gehör hos andra, är äfven klart, och min förhoppning är, att de senare utgöra majoriteten.

Jag beder att få fästa herrarnes uppmärksamhet på några siffror. Här har sagts, att om traktaten icke komme till stånd, rubbades derigenom icke våra förhållanden, utan de skulle blifva

såsom förut. Detta är ett misstag. Om herrarne vilja taga Be-
villnings-Utskottets betänkande och se på tabellen I, finna herarne
der åtskilliga kolumner. Den första af dessa, som är delad i två
afdelningar, innehåller tullsatserna enligt spanska generella tull-
taxan. I fall traktaten icke godkändes, är det den första af dessa
kolumner, som komme att tillämpas på oss. Således då vi nu för
tackjern betala 2 pesetas, komme vi i sådant fall att betala 2,⁵⁰;
då vi för *gjutjern* betala 11,⁸⁰, komme vi att betala 17,⁵⁰. Jag
kommer nu till den klandrade punkten om *smältstycken*. Det är
af en i bruksrörelsen särdeles sakkunnig person (Herr Reutersvärd)
anfördt, att denna eftergift på smältstycken är utan betydelse.
Jag, mine herrar, vill blott nämna, att redan nu är ett bolag
bildadt i Spanien med ett kapital af 25,000,000 francs för att in-
rätta mekaniska verkstäder. Efter vårt ombuds uppgift — och
jag har ingen anledning att betvifla hans uppgift — komme detta
bolag att i ganska betydlig mån införa svenskt jern, om sådant
kunde åstadkommas.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Det är verkligen en ovanligt förtjenstfull handling, som vårt
ombud der gjort, och det är mig kärt att begagna detta tillfälle
att i Riksdagens Första Kammare uttala Kongl. Maj:ts regerings
stora belåtenhet med det sätt, hvarpå Herr Åkerman uppfyllt sitt
updrag.

Tullen på smältstycken är i detta ögonblick 8,⁶⁵. Genom
traktaten har han lyckats nedtvinga den till 3,⁵⁰ pesetas; men om
traktaten icke biträdades, blefve tullen 13 pesetas. Det är mycket
antagligt, att Österrike, som ju är ett jernproducerande land, skall
skaffa sig en tullnedsättning för smältstycken från Steyermark,
motsvarande den vi nu lyckats förskaffa oss. Huru vore det *då*
tänkbart, att vi skulle i någon mån kunna konkurrera med Öster-
rike?

På artikeln *papp* har tillkommit en nedsättning. Denna gäller
så kalladt "förhydningspapp", som är en ganska viktig produkt
inom den svenska industrien. Tullen derå är för ögonblicket 6,⁹¹
pesetas per 100 kilogram, men är i den nya traktattariffen nedsatt
till 41 centimer.

Under 9:de rubriken, *trä-industrien*, äro 6 olika tullnedsättnin-
gar. Der inträffar det förhållande, att, om ingen traktat blifver
af, den första af de här omnämnda kolumnerna, den så kallade
strafftulltaxan, kommer att tillämpas, men icke nog härmed, ty de i
N:o 175 i 9:de klassen eller vanliga trävaror ingående artiklarne,
dörrar, jalousier och spjelluckor — som, sedan det lyckats vårt om-
bud att få en förändrad rubricering i den spanska taxan, der in-
förts — dessa artiklar, hvilka förut stodo under N:o 179 och drogo
en tull af 18,⁷⁵ per 100 kilogram och som sagdt blifvit under N:o
175 uppflyttade samt draga en tull af 2,⁰⁸ enligt denna traktat,
skulle enligt den generella tariffen draga en tull af 2,⁷⁵. Nu ber
jag att få tillägga, såsom riktigt här anmärkts, att det står i den
med Sverige och Norge afslutade traktaten 2,⁰⁸. Skälet, hvarför
Spanien tillagt dessa 8 centimes, torde vara ett tekniskt, som jag
icke är i tillfälle att nu riktigt bedöma. Det har i alla fall

Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Ports.)

ingen inverkan för närvarande, utan måtte afse blifvande tullförhållanden i Spanien, som skola inträda först 1887. För ögonblicket är den tull, vi betala, 2 pesetas per kubikmeter. Nu motsvarar detta ett belopp af 55 centimes per 100 kilogram. Således en nedsättning från 18,75 till 0,55 pesetas — "säger femtiofem centimes" — såsom Friherre Klinckowström pågår uttrycka sig. Hvad inträffar nu, om icke traktaten antages? Jo, att dessa dörrar och luckor åter flyttas tillbaka till N:o 179.

Vi hafva all anledning att hoppas, att Spanien skall blifva en stor afnämare af svenska dörrar och fönster, och dessa, som på grund af traktaten komma att betala 55 centimes, skulle, om denna icke godkändes, draga icke 1,875 utan 2,000 centimes efter första kolumnen. Det är denna skilnad, som inträder.

Det finnes dessutom några artiklar, som hittills icke vunnit någon afsättning på Spanien, men som, efter de uppgifter jag har, och hvilkas riktighet jag icke betvivlar, skulle vinna en sådan afsättning i betydlig mån. Bland dessa bör jag nämna smör. Ett skålpund smör kostar i Madrid icke mindre än 4 francs, och det säger sig sjelf att transportkostnaden för denna vara icke kan gå till sådan höjd, att icke smör från Sverige skulle kunna med stor fördel i Spanien afsättas. Säkert är, att mejerihandteringen i vårt land gjort kolossala framsteg under de sista 20 åren.

Detta är de hufvudsakliga fördelarne af traktatens antagande. Jag ber nu att få taga litet i betraktande det pris, man begär af oss för densamma. Detta gäller *apelsiner, citroner, russin* och *druvor*. Man kallar apelsiner en lyxartikel. Ja, det är visserligen en lyxartikel i detta ögonblick. Men hvarför? Jo, därför att vi sjelfva göra den till det. Vi kunna ju göra hvad som helst till en lyxartikel, men hvad bör egentligen bestämma en artikels egenkap att vara *lyx*-artikel? Det är väl att den icke *kan* fås för ett pris, som gör den tillgänglig för den stora allmänheten. Med apelsiner förhåller det sig emellertid så, att man i spanska hamnar, t. ex. Malaga och Valencia, kan köpa en låda innehållande 1,000 apelsiner och vägande 200 kilogram för ett pris af 15 francs, hvilket betyder 10 kronor 80 öre svenskt. En sådan lådas transport till nordisk hamn kostar 5 francs, d. v. s. 3 kronor 60 öre. Summan blir således 14 kronor 40 öre. För ögonblicket belägga vi en dylik låda med en tull af 50 kronor, ty tullen på apelsiner är i denna stund 25 öre per kilogram. Enligt traktaten skulle tullen bestämmas till 10 öre, alltså 20 kronor i tull för 200 kilogram. 20 kronors tull på en artikel, som, då den befinner sig i ett svenskt packhus, kostar 14 kronor 40 öre, synes mig vara ett belopp, som bör tillfredsställa sjelfva Friherre Klinckowström.

En artikel, som spelar en betydlig roll, är *russin*. Russin är väl icke någon lyxartikel. Den ingår — ingen kan förneka det — i folkets behof. Det finnes knappast något svenskt hushåll, der icke russin begagnas vid matlagningen. Jag tror, att man äfven i ganska anspråklösa hem använder russin, och om de kunna fås för billigt pris, bör man väl icke missunna de fattigare att kunna skaffa sig dem, då det eger rum utan någon anmärkningsvärd

uppföring från statskassans sida. och då erfarenhetsrön gifva oss rätt att tro, att inom en icke aflägsen framtid importen skall på grund af prisbilligheten så ökas, att tullverkets förlust derå blir ingen.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Artikelnen *vin* erkänner jag vara af ömtåligare beskaffenhet. Jag hyser i afseende på frågan derom åsigt, som jag vet icke delas af de flesta. Jag anser att vin, någon gång åtminstone, bör blifva tillgängligt för de mindre bemedlade klasserna, och hoppas, att vi skola kunna skaffa oss spanska viner för billigt pris. Herarne skola icke tro, att "spanska viner" äro det samma som "sherry". Sherry utgör en ganska obetydlig del af den spanska vinproduktionen. Den stora vinproduktionen försiggår i östra Spanien. Dessa viner kallas med ett gemensamt namn Tarragonaviner och komma från Arragonien och Catalanien. De kunna der fås för 15 å 16 centimes per liter. Jag nämner detta pris för att i någon mån förklara, huru spanska regeringen, då den först började underhandlingarne med oss, kunde ifrågasätta, att tullen på dessa viner skulle bestämmas till 2 centimes — 1,4 öre — per liter. Det låter alldeles orimligt för *svenska* öron, men är icke så orimligt på *spansk* tunga. Det, som i Spanien är värdt 10 å 12 öre, kunde efter spaniorernas förmenande mycket väl beläggas med en tull af 1½ öre, men deremot hade de mycket svårt att fatta, att vi belägga dessa viner med en tull af 16½ öre, hvilket är mer än 20 centimes. Detta föreföll dem orimligt, och det fordrade ganska mycken öfvertalningsförmåga hos vårt ombud att för dem göra klart vårt förhållande i detta afseende. Han har deri lyckats, och det är ett ytterligare bevis på, huru väl han skötte sig i dessa angelägenheter.

Emellertid, såsom jag nyss sade, är vintullen af ganska ömtålig beskaffenhet, och jag kan väl fatta, att en och annan bland Riksdagens ledamöter på grund deraf skall känna betänkligheter, men för dessa hoppas jag dock, att politiska skäl skola uppväga rent tekniska.

Med afseende å sjöfarten har här anmärkts, att denna skulle befinna sig lika väl utan traktater som med traktater. Detta argument användes vid den franska traktaten och blef då, enligt min åsigt, väl vederlagdt. Alla regeringar så väl som alla skeppsredare anse det vara af stor vikt att hafva sjöfartstraktater. Då de anse det vara betryggande att lefva under konventionella förhållanden, som försäkra dem mot oförutsedda rubbningar i deras kommersiella förbindelser, är jag mera böjd att tro dem än sådane, som hysa den motsatta åsigten.

En annan artikel, som kommer att spela en icke obetydlig roll i vår export till Spanien, och som jag förbigått att nämna, är *sprit*. Jag har här en uppgift om hvad som infördes i Spanien under femårsperioden 1878—82. 1878 var importen till Spanien af främmande sprit 143,000 hektoliter. Jag skall icke trötta herarne med att uppläsa alla hithörande siffror, men vill endast nämna, att importen 1882 stigit till 577,000 hektoliter. Jag saknar uppgifter om utförseln särskildt från Sverige till Spanien 1881,

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

men kan upplysa, att totalimporten till Spanien var då 553,000 hektoliter och totalexporten från Sverige 6,690,790 liter. Vi hafva all anledning antaga, att hela denna quantitet sprit gick till Spanien. Den förekommer i våra berättelser såsom afsänd till Lübeck och Hamburg. Från Hamburg mottog Spanien den hufvudsakligaste delen af den sprit, som erhöles från europeiska länder, och vi hafva all anledning tro, att våra 6,690,790 liter hafva på den vägen gått till Spanien. Genom att sålunda använda en mellanhand hafva våra sprit-fabrikanter gått miste om en förtjenst, som vi icke hafva någon anledning att skänka tyskarne utan, enligt min åsigt, böra taga sjelfva. Om vi dertill lägga, att för ögonblicket underhandlingar pågå mellan Tyskland och Spanien, och att bland de vilkor, som dervid från spansk sida uppställts, förekommer den bestämmelse, att hädanefter sprit, kommande från Hamburg eller från annan tysk hamn, skall vara åtföljd af drawback-bevis eller legaliserad kopia af drawback-bevis, för att intyga att det verkligen är *tysk* vara, så är det för mig alldeles uppenbart, att om vi icke få en traktat, kan vår sprit icke införas till Spanien under lika gynsamma förhållanden som den tyska.

Den beräkning af Sveriges tullförlust, som anföres i ett statsrådsprotokoll och i Bevillnings-Utskottets betänkande, angifves till 320,000 kronor. Denna beräkning grundar sig på 1881 års import och med tillämpning af den tull på vin, som varit gällande *sedan* Maj förlidet år. Räkningar man åter enligt den ända till Maj 1882 gällande tulltaxan, skulle Sveriges förlust — förutsatt att ingen stegring egt rum i vår import — vara 194,000 kronor. Det är ganska upplysande att häremot uppställa de tullförluster, som drabba Spanien, om traktaten godkännes. Jag anhåller att derom få uppläsa följande:

Emot anmärkningen, att i vederlag för Sveriges tullförlust Spanien icke underkastar sig någon minskad tullintrad, torde erinras:

1. i afseende å *Sveriges* tullförlust:

att den, under pågående underhandlingar, å spanska starkare viner pålagda högre tull icke varit en följd af någon tullförhöjning å svensk vara i Spanien, hvadan detta land icke kunnat förmås anse nämnda förhöjnings återkallande annat än såsom en åtgärd af billighet och ingalunda såsom en ny nedsättning kräfvande vederlag, samt

att under sådana förhållanden den Sverige af traktaten tillskyndade tullupppoffring, för hvilken vederlag, i form af dylik upppoffring, bör af Spanien utgöras, belöper sig icke till 320,000 kronor utan till 194,000 kronor.

2. i afseende å *Spaniens* tullförlust:

att då efter spanska tullstyrelsens statistik till Spanien år 1880 införts från Sverige 140,000 kubikmeter *trävaror*, och den genom traktaten vunna nedsättning utgör 75 centimes per kubikmeter, Spaniens tullförlust utgör..... francs 105,000

Transp. francs 105,000

	Transp. francs	105,000	<i>Handels- och sjöfartstrak- tater med Spanien. (Forts.)</i>
att vidare, då enligt Kommerskollegii berättelser under nämnda år 2,384,000 kanner eller 62,229 hektoliter <i>brännvin</i> utförts till Lübeck och Hamburg, och bekant är, att reexportation deraf skett till Spanien. utgör, efter francs 2. ⁶⁵ tullrabatt per hektoliter, Spaniens tullförlust på denna post.....			
		164,906	
		269,906	

eller kronor 194,332.

Med andra ord: den tullförlust, som åsamkas Sverige på *alla* de i tariff B inskrifna spanska artiklar, ådrager sig Spanien redan på blott *två* af de nitton i tariff A inneslutna svenska industriprodukter.

Således skulle det med denna kalkyl stämma så nära som 332 kronor. Visserligen är detta en betydlig summa, om man jämför den med den af Friherre Klinckowström för en stund sedan anförda siffran 38 kronor — jag mins icke, om han nämnde några ören derjemte — men dessa 332 kronor äro till vår favör!

Mine herrar! Jag har länge nog upptagit eder tid och skall icke vidare trötta Kammaren. Jag ber endast att få slutligen upprepa, hvad jag inför konungen i statsrådet yttrat, nemligen att det är min innerliga förhoppning, att svenska Riksdagen må taga de unionella förhållandena i betraktande och veta att behjerta de kraf, som komma att ställas på Sverige, äfven om dessa skulle synas vara betydligare, än det svenska intresset kräfver.

Herr Talman! Jag anhåller om bifall till Utskottets förslag.

Detta anförande mottogs med talrika bifallsyttringar.

Herr Gahn: Då jag har tyckt mig finna, att i Bevillnings-Utskottets här föreliggande betänkande äro med något lätt hand berörda de fördelar, som den svenska jernhandteringen antagligen skulle komma att vinna af den ifrågasatta traktaten, och då jag ytterligare hört här i denna Kammare en bruksegare, som först hade ordet, söka att förringa de fördelar, man hade att vänta för Sveriges jernhandtering af traktaten, har jag, som något sysselsatt mig med att söka införa svenska jernprodukter i Spanien och derfor tagit reda på dessa förhållanden, trott mig berättigad att taga Kammarens uppmärksamhet i anspråk för att derom lemna några upplysningar.

Jag vill då till en början erinra om, att den svenska jernhandteringen allt mer och mer fått tendens att öfvergå till stålberedning. Stålproduktionen i Sverige ökas år för år och kommer sannolikt att ökas högst betydligt, om vidgad marknad derfor kan vinnas.

Här har omnämnts, att Bevillnings-Utskottet hört några för saken intresserade personer, men då deras namn icke uppgifvits, har man ifrågasatt hvad tillit kunde gifvas sådana uttalanden.

Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)

Jag vill därför nu meddela yttranden i frågan af en känd person, nemligen Professorn vid Stockholms Bergsskola G. Nordenström, som 1882 på regeringens uppdrag reste i Spanien och besökte alla deras förnämsta grufvefält, för att tillse, om och i hvad mån vid dessa grufvefält kunde beredas afsättning för svenska stål- och jernvaror. Han har sedermera uti cirkulärskrifvelser till åtskilliga för saken intresserade bruksegare lemnat en hel del intressanta upplysningar om dessa förhållanden och jag skall bedja att få uppläsa några af dem, som belysa denna fråga ganska väl:

Han säger: "Sedan Spaniens grufvbrytning under en lång följd af århundraden varit ganska oansenlig i förhållande till de stora förråd af malm, som detta land eger, har en mycket liflig grufvdrift uppstått i nyare tider, och framför allt under de sista decennierna har malmproduktionen härigenom nästan hvarje år ökats, samt slutligen blifvit så betydlig, att Spanien i detta hänseende numera intager ett mycket framstående rum bland Europas länder."

"Enligt senaste statistiska uppgifter (för 1876) erhöles ur de spanska grufvorna för detta år:

Jernmalm	1,578,150	meter tons,
Kopparmalm	1,387,123	"
Blymalm.....	301,458	"
Zinkmalm	70,951	"
Silfverhaltiga malmer.	68,740	"
Qvicksilfvermalm.....	26,765	"
Diverse andra mineral	130,595	"
Stenkol	652,362	"
	<hr/>	
	Summa 4,216,144.	"."

"Sedan dess har framför allt jernmalmsproduktionen varit i ständigt stigande, synnerligast vid de stora Bilbao-grufvorna, hvarest år 1881 bröts nära dubbelt så mycket jernmalm som år 1876 i hela Spanien eller 2,800,000 tons, och totala malmproduktionen i Spanien kan sålunda för närvarande uppskattas till omkring 6,000,000 tons.

Af redskap och maskiner för denna storartade grufvdrift tillverkas blott en ringa del inom Spanien. Endast vid några få grufvor, hvarest borrhredskap af jern användas, är denna af spansk tillverkning. Vid de flesta grufvorna äro både slaggor och borrar af stål, som importeras dels och hufvudsakligast från England, dels från Österrike, och det kan icke nog beklagas, att icke för länge sedan försök blifvit gjorda att här skaffa marknad för borrhredskap af svensk tillverkning."

"Då vi nu mer än 15 år haft att erbjuda dylik redskap af yppersta beskaffenhet, skulle helt visst en stor afsättning kunnat åstadkommas i ett land med så ansenlig grufvdrift som Spanien." — "Af hvad som rörande hit hörande förhållanden inhemtades under mina besök vid de spanska gruffälten, framgick emellertid att det ännu icke bör vara för sent att derstädes börja arbeta på införande af svensk grufvredskap."

Vidare meddelar samme man en mängd uppgifter om prisen på jern, stål och redskap från de förnämsta handelsplatserna i Spanien, som han då besökte, hvilka dock äro för vidlyftiga att här uppläsa, men tillgängliga för dem som så önska; och slutligen ett utdrag från "Revista Financiera" för den 4 Juni 1882 öfver importen till Spanien af jerneffekter och maskiner för hvarje år från 1873 till och med 1880, hvarur jag endast vill uppläsa hvad som rörer åren 1870 och 1880. Sålunda hade till Spanien importerats 1873: 35,947,805 kilogram jern och stål, 2,467,918 kilogram jerntråd och 9,535,460 kilogram maskiner, men 1880 79,636,807 kilogram jern och stål, 6,310,874 kilogram jerntråd och 20,730,392 kilogram maskiner.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Häraf torde herrarne finna att på dessa 8 år importen till Spanien af dessa varor mer än fördubblats.

Sålendes utgjorde sammanlagda värdet af denna import år 1880 44,183,889 pesetas — en peseta motsvarar, som herrarne veta, ungefär 1 francs — eller 31,812,400 kronor. Häraf synes det mig tydligt framgå, att ett land, som drifver en så betydande grufbrytning och inom sig icke har någon afsevärd jern- och stålproduktion, skall kunna konsumera ofantliga quantiteter af dylika effekter och kunna taga dem från Sverige lika väl som från England, så vidt icke våra tullförhållanden allt för mycket fördyra dem. Jag har resonerat mycket i afseende å dessa förhållanden med Herr Nordenström efter hans hemkomst, äfven som med andra personer och särskildt en honom på resan åtföljande ingenjör, född syd-amerikan, från La Platastaterna, som studerat vid härvarande bergsskola och sålunda var förtrogen så väl med svenska förhållanden som hemmastadd i spanska språket, så att han mycket lätt kunde meddela sig med de personer, äfven bland arbetare, med hvilka han kom i beröring. Af dessa båda herrar hörde jag framhållas, huru man i allmänhet i Spanien vore missnöjd med de engelska jernprodukterna, som spaniörerna för närvarande äro tvungna att taga, och med hvilken glädje de motsåge den tid, då de skulle komma i beröring med Sverige, som de på senaste tiden fått veta, äfven hade sådana produkter att bjuda på. Det uttalades ett allmänt missnöje mot det merkantila förtryck, som England för närvarande utöfvar, i det England skickar på dem varor af sämre beskaffenhet och likväl tager oskäligen pris. Vidare omförmålde dessa herrar, huru de vid sitt besök i Spanien funnit, hvilken lifaktighet nu råder i jordbrukshandteringen derstädes; och de hade bland annat besökt några jordbruksexpositioner, vid hvilka folket uttalat sin lifliga önskan att få tillgång på nya jordbruksredskap, samt att de för närvarande endast hade engelska redskap att tillgå och knappast visste att andra kunde erhållas.

Man har visserligen påpekat, att den svenska importen till Spanien af jerneffekter äfven under de senaste åren varit relativt ringa. Detta har till stor del berott på höga tullsatsar och för att styrka min åsigt att, om en traktat kommer till stånd, denna import bör kunna blifva ganska betydlig, vill jag bedja att få framställa en jemförelse mellan de pris, till hvilka svenskt och engelskt jern

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

kan derefter utbjudas på den spanska marknaden. Det svenska jernet har nu ett värde af omkring 9 pound sterling per ton i svensk hamn. Reducerar jag detta till pesetas, och lägger till frakt och assuranskostnader, angående hvilka Professor Nordenström också meddelade uppgifter från så väl engelska som svenska hamnar, finner jag, att 100 kilogram, — som är den vanliga vigtenheten, hvar efter man säljer stål och jern till så väl Spanien som Frankrike, — skulle kunna levereras i spansk hamn till 27 pesetas. Om traktaten blir antagen, skulle tullen blifva 8,65 pesetas. då slutliga priset i spansk hamn för svenskt jern skulle uppgå till 35,65 pesetas per 100 kilogram. — Samma quantitet vanligt engelskt jern skulle komma att kosta 17 pesetas utom tull; men som England icke har och, efter hvad det låter, icke heller så lätt torde få någon traktat med Spanien, utgör tullen för sådant 13 pesetas, hvadan priset för 100 kilogram engelskt jern skulle blifva 30 pesetas, medan det svenska jernet kostade endast 35,65. — Vidare torde böra beaktas, att transportkostnaden, det vill säga jernvägsfrakterna i Spanien, äro ganska dyra. — Jag har haft tillfälle att jemföra dem med andra länders, enär jag erhållit jernvägstaxor från ett par hufvudbanor i Spanien; — och ju längre dessa jerneffekter införas i landet, desto högre ställer sig priset för det engelska jernet, då frakten är lika hög för engelskt som för svenskt jern. Ju mera således dessa effekter drabbas af transportkostnaden, desto mera utjemnas den relativa skillnaden mellan de olika prisen. Med kändedom om de goda egenskaper, det svenska jernet har framför det engelska, är det alldeles gifvet att, då prisskillnaden endast skulle blifva omkring fem pesetas på en vara, som gäller 30 à 35, böra vi hafva en ganska stor chance att afsätta vår vara i konkurrens med den engelska.

I dag har i min hand kommit ett telegram från samme person jag nyss omnämnde och som för närvarande är kommissarie vid den nu pågående internationella expositions i Madrid för redskap och maskiner för grufvbrytning m. m. Detta telegram lyder sålunda:

“Enstämmiga uttalanden af handelsministern, teknici och köpmän under besök i vår utställning sätta utom allt tvifvel mångdubblad afsättning för flertalet af våra jernartiklar. Oaktadt inauguration först Onsdag, hafva många försäljningar ifrågasatts, men afslutas först efter traktatens antagande. För 100 kilos stångjern och smältstycken är tarif général tretton francs, men traktats-tull 8,65 resp. 3,50. Utan traktat ergo marknaden stängd.”

Man skall nu visserligen härpå kunna invända, att allt detta endast grundar sig på förhoppningar, men dessa förhoppningar förefalla mig dock vara så mycket bestyrkta af fakta, att man tryggt kan låta dem gälla ganska mycket vid bedömandet af denna fråga.

Att den svenska jernhandteringens ökade afsättning ganska betydligt inverkar på landets ekonomi, torde jag icke inom denna Kammare behöfva framhålla. Alldeles säkert är emellertid, att, om det icke från svensk sida göres några bemödanden att öppna nya marknader för jernhandteringens produkter, kommer denna

handtering icke allenast att icke kunna utveckla sig, hvilket den under andra förhållanden borde kunna göra ganska betydligt, utan äfven att ovilkorligen gå tillbaka, ty de europeiska länder, der vi hittills haft vår afsättning, som sjelfva hafva en utvecklad jernindustri, förbättra allt mer och mer sina egna jernsorter, så att våra jerneffekter allt mer och mer undanträngas från dessa marknader. För att kunna bibehålla vår nuvarande ståndpunkt inom jernhandteringen och än ytterligare utveckla densamma, är det alldeles nödvändigt att öppna nya marknader för dess produkter.

Af dessa i korthet framhållna skäl vågar jag påstå, att det för den svenska jernhandteringen är af ofantlig betydelse, att denna traktat kommer till stånd, likasom också att det för landets ekonomi i allmänhet måste vara nyttigt att denna handtering kan utvidgas. Af båda dessa skäl, förutom alla öfriga, anhåller jag om bifall till Bevillnings-Utskottets nu föreliggande betänkande.

Herr Wærn, Carl Fredrik: Efter den utförliga utredning Herr Utrikesministern, likasom äfven Ordföranden i Bevillnings-Utskottet och nu senast den siste ärade talaren, lemnat, tyckes det icke vara mycket att tillägga, och jag hoppas äfven att kunna hålla mitt löfte att icke blifva alltför vidlyftig. I motsats mot hvad hittills yttrats derom, att det icke föreligger positiva skäl för att traktaten skulle blifva för oss nyttig, anser jag det med mycket skäl kunna sägas, att alldeles fullständig bevisning lemnats för dess nytta. Vi hafva ju här fått intyg af vårt sändebud, hvilket intyg jag tror icke kunna bortresoneras genom påståendet att regeringen i sista stunden låtit trycka dem för att inverka på oss. Ett sådant svepskäl förefaller mig alldeles olämpligt. Vi hafva ett utmärkt sändebud i Spanien, och hans uttalanden synas mig i full måtto tala för traktatens nytta. Vi hafva hört en vetenskapsman, hvars namn nämndes af den siste talaren, säga att i hans bransch, deri han är den främste i landet, bör genom traktatens antagande en marknad kunna vinnas för svenska produkter. Vidare har en industriidkare, som hördes af Bevillnings-Utskottet, intygat detsamma, och jag tror icke, att hans intyg kan bortresoneras med det påståendet, att Utskottet skulle kunna hört någon, som haft en annan åsigt i frågan. Det förefaller mig vara ett ytterst trivialt och dåligt skäl att fästa sig vid, när man hör sakkunnige män, industriidkare, köpmän och fartygsredare intyga allesammans, att traktaten skall lända oss till nytta. Hvad kan man mer begära?

Här har sagts af en talare, att ingen skulle vilja ingå proprie borgen för traktatens nytta. Jo, mine herrar, det har verkligen skett så till vida, att en person, som är en stor ångbåtsredare, förbundit sig att sätta dessa fartyg i regulier fart mellan Sverige och Spanien, om traktaten blifver antagen. Det är en borgen af honom, att traktaten måste medföra nytta. Hittills hafva visserligen också ångbåtar gått från Göteborg till Spanien. Men endast när de fått tillräcklig frakt och på oregelbundna tider, d. v. s. då godsafsändare velat på förhand förbinda sig att betala så

*Handels- och
sjöfarts-trak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

höga frakter, att säker vinst af hvarje ångbåtsstur skulle uppstå. Huru olika är det ej, då en redare förbinder sig att ovilkorligen låta sina fartyg gå på bestämda tider, antingen han får last eller icke, samt att hålla en bestämd fraktsats, till hvilken han mot-tager varor, i förhoppning att genom dess billighet föranleda så mycket större varuafsändningar, att tätare resor skola löna sig. Jag hoppas fraktnedsättningen blifver ännu gynsammare för oss än tillnedsättningarna genom traktaten. Den som etablerar en regulier ångbåtsförbindelse på ett annat land, måste hafva ett stort intresse af att få sina fartyg fullastade, hvilket endast kan ske genom exportens storlek. Han måste således sätta ned sina frak-ter, till dess de just betinga denna export.

Det har här sagts, att man icke kan veta om sjöfartstrak-taten blifver för oss nyttig, emedan olika uppgifter om brutto-beloppet af de frakter, som af svenska fartyg inkasserats, lemnats af Kommerskollegium och vederbörande konsuler, till följd hvaraf man icke skulle kunna rätta sig efter dessa uppgifter. Skälet före-faller mig besynnerligt och föga lämpligt, men det är min skyldig-het att upplysa, hvarifrån skiljaktigheten mellan dessa uppgifter kommit. Det är icke svårt att se, om man läser hvad som verk-ligen står i Utskottets betänkande på sidan 8: "Summan af be-räknad bruttofrakt för de med svenska fartyg till och från Spaniens hamnar in- och utförda laster, som år 1875 uppgick till 879,700 kronor, belöpte sig år 1881 till 1,557,120 kronor samt sistlidet år till 1,816,130 kronor". Deremot har Kommerskollegium i sin berättelse för samma år uppgifvit den influtna bruttofrakten för svenska fartyg under rubriken Spanien, till 1,194,756 kronor. Hela skilnaden ligger då tydligen deruti, att den ena uppgiften om-fattar bruttofrakten från och till Spanien, men den andra blott den i Spanien influtna bruttofrakten, d. v. s. bruttofrakten till Spanien, hvartill också äfven blifvit lagd bruttofrakten för fartyg från Spanien till Sverige. Om Kommerskollegium företoge sig att i sina uppgifter för hvarje land upptaga icke blott frakten till det landet och frakten derifrån till Sverige, utan äfven frakten från hvarje land till annat utländskt land, skulle slutsumman blifva till stor del fördubblad, enär samma frakt mellan två län-der skulle förekomma särskildt för hvardera och således två gån-ger. Konsulerna lemna mycket specifika uppgifter om frakterna, och det har af Generalkonsulns i Barcelona berättelse visat sig, att bruttofrakten för till Spanien ankomna svenska fartyg under år 1881 uppgått till sammanlagdt 964,880 kronor, deraf 461,030 kronor falla på bruttofrakten från Sverige, 21,050 kronor på brutto-frakten från Norge, 59,710 kronor på bruttofrakten från spanska hamnar och 423,090 kronor på bruttofrakten från utrikes orter. Till denna summa, 964,880 kronor, har Kommerskollegium tillagt frakten för fartyg, afgångna från Spanien till Sverige. Jag bör härvid nämna, att de svenska rederierna icke lemna Kommers-kollegium särskilda uppgifter derom, hvaremot konsulerna på de särskilda orterna af fartygsbefälhafvarne inhemta uppgifter om deras fraktförtjenster på hemlandet, likasom på utlandet och så

väl från, som till Spanien, samt derom underrätta Kommerskollegium. Om vi nu till förenämnda belopp af frakter till Spanien, 964,880 kronor lägga bruttofrakten från Spanien till Sverige, som för år 1881 uppgick till 229,070 kronor, blir slutsumman det belopp, som återfinnes i Kommerskollegii berättelse, eller 1,193,950 kronor. Sedan tillkommer frakten för de svenska fartyg, som nämnda år afgingo från Spanien till annat land än Sverige, hvilken frakt utgjorde tillsammans 363,170 kronor. Läger man till dem, så får man den summa som här finnes uppgifven, 1,557,120 kronor. Så enkel är den saken.

Vidare säger man, att dessa 320,000 kronor, som traktaten skulle kosta oss, är en allt för stor uppoffring. För det första måste väl hvar och en erkänna, att denna summa på det hela taget är för statsverket en obetydlighet. Och för det andra vill jag fästa Eder uppmärksamhet på, att i och med detsamma tullen blifvër lägre, stiger importen och svenska statsverkets inkomster blifva större. Är det rätt, att beskatta de bemedlade klasserna för lyxartiklar så högt, att statsverket deraf får liten inkomst, derför att dessa artiklar blifva allt för dyra? Eller är det icke bättre att äsätta dem en sådan tull, att importen blifver stor och statsverket får en ökad inkomst, samt dessutom de mindre bemedlade klasserna kunna få deltaga i konsumtionen af desamma? Det sista förefaller mig vara det rättaste.

Då svaras det, att importen blifver för stor i landet. Våra penningar gå ut! Huru förhåller det sig dermed? Ja, derpå behöfver man blott erinra, att vi till ett land med 17½ millioner invånare, som nu fått lugn efter ett långvarigt inbördes krig bör få en betydligt ökad export. Ja, men de kunna ju börja att kriga igen, säger man. Nå väl, skola vi försumma ett gynsamt tillfälle, derför att de möjligtvis åter få krig? Det vore väl orätt och jag tror dessutom att Spanien, äfven om det icke får bibehålla sitt lugn, har stor betydelse för vår export. Alla vitsorda ju, att det redan har en högst betydligt ökad industri. — Dertill kommer att Spanien nu håller på att nedsätta alla tullar, emedan det slagit in på en ny tullpolitik. Vilja vi icke vara med, så få vi ej något godt deraf. Nå, men då tjenar ju ej traktaten något till, säger man slutligen, då vi ändå få konkurrens med alla andra? Jo, ty om vi ej gå in på traktaten, så kunna vi icke uthärda konkurrensen med dem, som ingått på en sådan och fått det bättre än vi. — Jag anser således, att vi hafva all anledning att godkänna denna traktat, och anhåller om Kammarens bifall till Utskottets förslag.

Herr Ekman, Carl: Det lærer väl icke vara något tvifvel om hvad utgången i denna Kammare skall blifva vid behandlingen af nu föreliggande utskottsbetänkande; och en af de ärade talare, som uppträd med yrkande att traktaten måtte förkastas, har också sjelf sagt, att det blott var ett svagt försök från oppositionens sida. Vid sådant förhållande kan man kanske anse, att det icke finnes mycket vidare att säga i denna fråga, men jag har likväl trott, att, då jag i temligen stor skala sysselsätter mig med industriel

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.*
(Forts.)

Handels- och sjöfartstraktater med Spanien. verksamhet, det kanske icke vore olämpligt, om jag vid detta tillfälle yttrade några ord.

(Forts.)

Jag vill då först och främst bedja, att få till de herrar, som här så ofta uppträda och på allt sätt söka framställa sig såsom målsmän för den svenska industrien och näringen, säga att de åsigter, som af dessa herrar uttalats derom, att man borde så mycket som möjligt kringgärda vår industri och våra näringar med alla möjliga konstlade författningar, visst icke i allo delas af idkarne af den inhemska industrien. Åtminstone är det med många delar af den svenska industrien förhållandet, att de kunna producera ganska mycket, men att tillfällen till afsättning saknas. Hvad vi således framför allt behöfva är, att få vidgad marknad för afsättningen af våra produkter. Den fråga, som nu föreligger, afser just att på ett område, der vi förut icke haft någon stor afsättning för åtskilliga af vårt lands tillverkningsartiklar, såsom jern och trä, det senare i synnerhet i förädlad form, söka bereda möjlighet till en ny marknad. Det är mycket möjligt att man i närvarande stund gör sig föreställningar om att fördelen af en ny afsättning på Spanien skall blifva större än den i verkligheten kommer att visa sig blifva. Men dessa herrar, som så ofta tala om huru man på allt sätt skall med skydd omgärda industrien, rygga icke tillbaka för att pålägga landets invånare ganska dryga utgifter till fördel för de intressen, de söka på sådant sätt understödja. Hvarför kan man då icke här göra ett försök att vinna en ökad marknad för våra tillverkningar i Spanien? Det finnes, enligt mitt förmenande, ganska många skäl, som tala för möjligheten deraf. Den uppoffring, som här skulle vara i fråga att göra, beräknas till 320,000 kronor, under förutsättning att icke traktaten skulle komma att i någon mån befordra en ökad införsel och derigenom, oaktadt tullen är lägre, likväl något minska denna summa. Min tro är, att uppoffringen blifver ingen, men att deremot en stor fördel uppstår för industrien, genom möjligheten att vinna nya marknader och ökad afsättning. Jag tror det således vara skäl att icke blott antaga denna traktat, utan äfven betyga regeringen vår tacksambet därför, att regeringen med uppmärksamhet följer de tillfällen, som kunna förekomma, att genom traktater bereda ökad afsättning för våra tillverkningar.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, gjorde Herr Grefven och Talmannen enligt de derunder framställda yrkandena propositioner, först på bifall till Utskottets förevarande hemställan och sedan på afslag derå, samt förklarade sig finna den förre propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Flere ledamöter begärde votering, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som bifaller Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 11,
röstas

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslås betänkandet.

*Handels- och
sjöfartstrak-
tater med
Spanien.
(Forts.)*

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—82;

Nej—23.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att anslag utfärdats till detta sammanträdes fortsättande kl. 7 e. m.

Föredrogs å nyo och biföllos Stats-Utskottets den 28 och 29 innevarande Maj bordlagda utlåtanden:

N:o 10 b, med anledning af Kongl. Maj:ts särskilda förslag angående uteslutande ur riksstaten af vissa under sjette hufvudtiteln i kolumnen för "friheter" uppförda anslagsbelopp;

N:o 11 b, med anledning af Kongl. Maj:ts särskilda förslag angående uteslutande ur riksstaten af vissa under sjunde hufvudtiteln i kolumnen för "friheter" uppförda anslagsbelopp;

N:o 12 c, med anledning af Kongl. Maj:ts särskilda förslag angående uteslutande ur riksstaten af vissa under åttonde hufvudtiteln i kolumnen för "friheter och kyrkotionde" uppförda anslagsbelopp;

N:o 47, i anledning af väckta motioner dels angående undersökning om inlösen af Uddevalla—Venersborg—Herrljungabanan och anläggning af jernväg från Uddevalla dels till Grebbestad—Krossekärr, dels till lämplig uthamn, dels ock om beviljande af lån till enskilda jernvägar; samt

N:o 48, i anledning af väckta motioner om nedsättning af anniteterna å de till vissa enskilda jernvägsanläggningar lemnade låneunderstöd af statsmedel.

Föredrogs å nyo och företogs punktvis till afgörande Banko-Utskottets den 28 och 29 i denna månad bordlagda utlåtande N:o 9, i fråga om ändringar i reglementet för Riksbankens styrelse och förvaltning äfvensom i den för Riksbanken gällande aflöningsstat.

1 punkten.

Biföllos.

*Ifrågasatta
ändringar i
bankoregla-
mentet.*

2 punkten.

Herr Wallenberg: Jag kan för min del icke godkänna de motiv, hvarpå herrar Fullmäktige i Riksbanken inför Banko-Utskottet afstyrkt min framställning, ty det åberopade stadgandet i 1668 års bankoreglemente, att alla räntor med flera kronans inkomster skola ingå i Riksbanken etc., kan lika väl tillämpas antingen Statskontoret och Riksgäldskontoret erhålla upp- och afskrifningsränta eller icke. Jag har med min motion icke afsett något annat än att Riksbanken, Riksgäldskontoret och Statskontoret må få rätta uppgifter i afseende på deras verkliga inkomster och att den ena inrättningen icke må förtjena för mycket på de andra, hvilket förvillar begreppen.

Vid denna riksdagens sena timme kan det icke falla mig in att begära hvarken bifall till min motion eller återremiss.

Öfverläggningen ansågs härmed slutad och Utskottets hemställen bifölls.

3—11 punkterna.

Biföllos.

12 punkten.

Lades till handlingarna.

13—18 punkterna.

Biföllos.

Föredrogs å nyo och bifölls Banko-Utskottets den 28 och 29 innevarande Maj bordlagda memorial N:o 10, angående instruktion för nästa Riksdags Banko-Utskott.

Föredrogs å nyo och biföllos Första Kammarens Tillfälliga Utskotts den 28 och 29 i denna månad bordlagda utlåtanden:

N:o 12, med anledning af Friherre Klinckowströms motion angående vilkor för befordran till general-major; och

N:o 13, med anledning af Herr C. A. Larssons motion angående skrivelse till Kongl. Maj:t om åtgärder för åstadkommande af en fullständig öfversigt i fråga om löner och pensioner.

Anmäldes och bordlades Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 13, angående vilkoren för tillverkning af bränvin.

Justerades fem protokollsutdrag för detta sammanträde.

Som föredragningslistan nu blifvit genomgången, hemställde Herr Grefven och Talmannen, huruvida Kammarerna tillåte, att de utfärdade anslagen till sammanträdet fortsättande på aftonen finge nedtagas.

Härtill lemnade Kammarerna sitt bifall.

Kammarerna åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna

Rättelser

i Första Kammarernas Prot. N:o 41:

Sid. 17, rad. 2 nedifr. *står*: värfvad. *läs*: oöfvad.

» 18, » 19 uppfir. *står*: beräknar *läs*: frånräknar
